

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΒΙΒΛΙΑ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΘΕΑΤΡΟ / ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ / ΥΓΕΙΑ /
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΝΙΚΟΣ & ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΔΗ

ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΑ ΝΟΧΙΑ

“Πατρίδα” του πηλού
και των κεραμικών

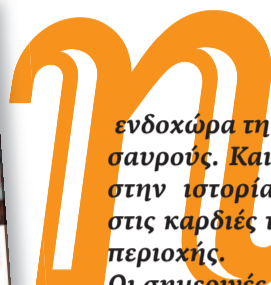

diadromes@haniotika-nea.gr

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΛΗ

editorial

ενδοχώρα της Κρήτης κρύβει θησαυρούς. Και αυτοί διατηρούνται στην ιστορία, στις παραδόσεις, στις καρδιές των ανθρώπων κάθε περιοχής.

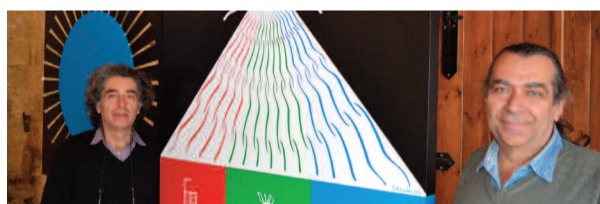
Οι σημερινές “διαδρομές” μας ταξιδεύουν στα Νοκιά, εκεί που πριν κάποια χρόνια χτυπούσε η καρδιά των κεραμικών στη Δυτική Κρήτη, χάρη στον καθαρό άργιλο που υπάρχει στους πρόποδες των λόφων γύρω από το χωριό.

Όμως, εκεί που κάθε σπίτι είχε το δικό του εργαστήριο παραγωγής λαΐνας, τώρα έχει απομείνει μόνο ένα μέσα στο χωριό για να συνεχίζει την παράδοση των περιζήτητων Νοκιανών κεραμικών...

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ. 3 ~ φωτοαναδρομές

σελ. 4 - 6 ~ σινεμά, πολιτισμός

σελ. 7 ~ Συνέντευξη με τους Νίκο και Παντελή Σωτηριάδη

σελ. 8 - 9 ~ Νοκιά: “Πατρίδα” του πηλού και των κεραμικών

σελ. 10 ~ Θρησκευτικές επιθέσεις στον Νίκο Καζαντζάκη

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ

σελ. 11 ~ Βιβλία

σελ. 12 ~ παιδότοπος

σελ. 13 ~ Κρητικά θέματα σε παιλιά αναγνωστικά

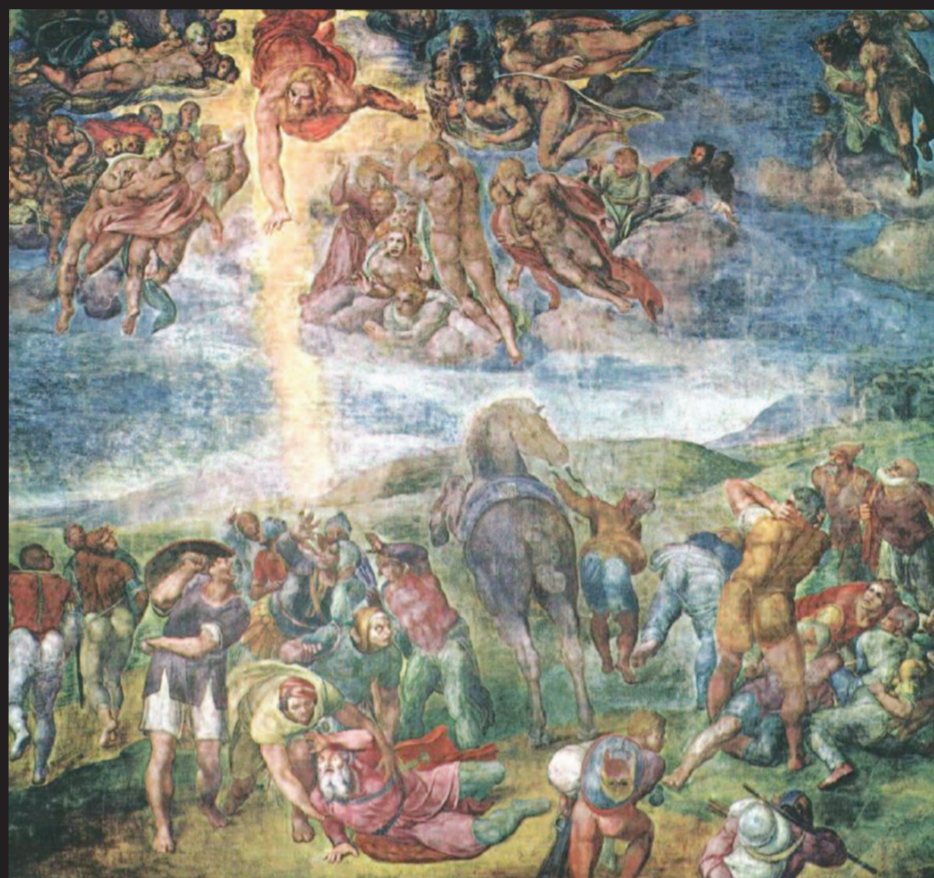
Του Γ. Π. ΕΚΚΕΚΑΚΗ

σελ. 14 - 15 ~ Σε καλό δρόμο ο Κισσαμικός

σελ. 16 ~ υγεία & βότανα

No. 395

Φανταστικό
μουσείο

Μιχαήλ - Αγγελος (Michelangelo Buonarroti), “Η Μεταστροφή του Σαύλου”, 1542, Cappella Paolina, Βατικανό.

πλά στην κορυφή, περιτριγυρισμένος από έναν κύκλο αγγέλων, για τις φιγούρες των οποίων ο Michelangelo υιοθέτησε σε πολλές περιπτώσεις μοτίβα από σχέδια προορισμένα για την “Τελική Κρίση”, ο Χριστός, δοσμένος μ’ εντυπωσιακή βράχυνση, τα πόδια ελαφρά προς τα πάνω και το δεξί χέρι εκτεταμένο, απ’ το οποίο μια ισχυρή δεσμίδα φωτός πέφτει ανάμεσα στην ομάδα των στρατιωτών και χτυπά τον Σαύλο, είναι ο ρωμαλέος, θυμωμένος Χριστός στην παράδοση της “Δευτέρας Παρουσίας”, καθώς έρχεται να σταματήσει τον δίκτυα των Χριστιανών.

Οι στρατιώτες, συνοδοί του Σαύλου, αντιδρούν, όπως κι η ομάδα των αγροτών κάτω δεξιά με ποικίλους τρόπους απέναντι στο συντελούμενο θαύμα, ενώ δίπλα άλλοι στρατιώτες προσπαθούν να συγκρατήσουν απ’ το χαλινάρι τ’ αφηνιασμένο άλογο του πεσμένου Σαύλου. Ανάμεσα στις φιγούρες που στέκουν ανήμπορες ν’ αντιδράσουν, ή τρέπονται σε φυγή καταλημμένες από ξαφνικό τρόμο, μερικές ξεχωρίζουν για τη μνημειακότητά τους, όπως η μορφή του πολεμιστή στ’ αριστερά που καλύπτει τον εαυτό του με την ασπίδα του φέρνοντας το χέρι στο σπαθί του καθώς κοιτά ψηλά, ή η ομάδα εκείνη των στρατιωτών που βρίσκονται πεσμένοι στο έδαφος πιάνοντας με τα χέρια τους το κεφάλι τους. Το ντύσιμο των φιγούρων αυτών προέρχεται απ’ τη μελέτη αυτοκρατορικών ρωμαϊκών αναγλύφων κι ιδιαίτερα της στήλης του Τραιανού, την οποία ο Michelangelo θα κοίταζε κάθε μέρα βγαίνοντας απ’ το σπίτι του στο Macel de’ Corvi. Το κύριο πεδίο δράσης της σύνθεσης εντοπίζεται στη βίαια αντιπαράθεση ανάμεσα στο ασυγκράτητο άτι και τη μορφή του σαστισμένου, παραλυμένου Σαύλου που καταρρέει. Στον γέρο άνδρα με το λευκό, μακρύ γένι ο Michelangelo θ’ αποδώσει με έξοχο τρόπο την αίσθηση του σαστίσματος, αλλά και την αποδοχή της νέας θρησκείας. Με το στόμα μισάνοιχτο και τα κλειστά μάτια ενός τυφλού, ο Σαύλος έχει την έκφραση τρομοκρατημένου ανθρώπου, αλλά παράλληλα διατηρεί τη διαύγεια του, κατανοεί σε μια στιγμή τα λάθη της ζωής του και μετανοεί. Πέρα από

Επιμέλεια: **ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ**
Ιστορικός Τέχνης - Αρχαιολόγος
Humboldt Universität zu Berlin
lastjudgment1540@hotmail.com

κάθε αμφισβήτηση, η εικόνα αυτή του μυώδους, γέροντα άνδρα συνομιλεί με τη μορφή του Ηλιοδώρου που ζωγράφησε ο Raphael στο δεύτερο δωμάτιο του Βατικανού. Ο Mariani εξηγεί την παράξενη αυτή ανάκληση απ’ τον Michelangelo του έργου του ανταγωνιστή του στη βάση της έμμεσης προέλευσης της ιδέας για τη σύλληψη και των δύο από τους διάσημους πολεμιστές που πέφτουν, στην κλασική σειρά του θνήσκοντος Γαλάτμ... Προεκτείνοντας τη σκέψη του βρίσκει στο Σαύλο ομοιότητες με πορταίτα του τυφλού Ομήρου και το πρόσωπο του Λαοκόντα, αλλά και με τον ίδιο το Michelangelo (ενσαρκώνοντας κατά τους Mariani και Tolnay τη στιγμή που η ψυχή του άνοιξε στη μεταστροφή), ακόμη και τον Πάπα Παύλο Γ’. Σ’ αντίθεση με τη φροντίδα και την επιμέλεια με την οποία ο Michelangelo χειρίζεται κι οριοθετεί στον χώρο το ανθρώπινο σώμα, αδιαφορεί πλήρως για το τοπίο, δίνοντας στην πόλη της Δαμασκού που μόλις και μετά βίας διακρίνεται στο βάθος, τον άχαρο ρόλο του φόντου κι όχι αυτόν του περιβάλλοντος μέσα στο οποίο κινούνται και δρούν οι μορφές. Ο Michelangelo πίστευε απόλυτα στην κυριαρχία της μορφής έναντι του τοπίου και κατέκρινε τους Φλαμανδούς, ότι με τα περίτεχνα τοπία τους ζωγράφιζαν για να ξεγελάσουν το εξωτερικό βλέμμα, χωρίς ωστόσο το έργο τους να έχει ούτε υπόσταση, ούτε δύναμη. Όπως πολύ εύστοχα παρατηρεί κι ο Vasari: «Ολη η σκηνή είναι εκτελεσμένη με εξαιρετική τέχνη και σχεδιαστική ικανότητα. Ο Michelangelo στη “Μεταστροφή του Σαύλου” αφοσιώθηκε μόνο στην τελειότητα της τέχνης του, γι’ αυτό δεν έχουμε ούτε δέντρα, ούτε κτήρια, ή τοπία, η οποιοσδήποτε άλλους περίτεχνους καλλωπισμούς, γιατί ποτέ δεν ενδιαφέρθηκε για τέτοια πράγματα, μη θέλοντας ίσως να υποβιβάσει το μεγάλο του πνεύμα σ’ αυτά».

1/2

ΤΡΥΦΩΝΑΣ

2/2

ΥΠΑΠΑΝΤΗ

3/2

ΑΣΗΜΑΚΗΣ

ΑΣΗΜΙΝΑ

ΣΥΜΕΩΝ

4/2

ΙΑΣΙΜΟΣ

ΙΣΙΔΩΡΟΣ

5/2

ΑΓΑΘΗ

7/2

ΠΑΡΘΕΝΗΣ

ΧΑΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ Α.Ε.

ΙΔΡΥΤΗΣ:

Γιάννης Γαρεδάκης

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΔΟΣΗΣ:

Έλια Κουμλή

ΡΕΠΟΡΤΑΖ:

Γιώργος Δρακάκης
Γιώργος Κώνστας
Γιάννης Λυβιάκης
Δημήτρης Μαριδάκης
Μανώλης Μαρκαντωνάκης
Γιάνα Μαρουλοσπράκη
Γιώργος Σταυριανουδάκης
Ελένη Φουντουλάκη

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ:

Δημήτρης Δαμασκινός
Βαγγέλης Κακατσάκης
Γιάννης Κατσανεβάκης
Σάκης Κουβάτσος
Χριστίνα Μακρατζάκη
Μανώλης Μανουσάκης
Μιχάλης Χατζηδάκης

ΣΧΕΔΙΑΣΗ:

Νίκος Κοσμάδης

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ:

Γεωργία Αδικημενάκη
Δέσποινα Βάλλα
Νίκη Ξυφανταράκη
Ελένη Σταυρίδη

ΔΙΟΡΘΩΣΗ:

Βαγγέλης Βεργαελάκης
Νεκτάριος Κακατσάκης

1

ΝΗΣΙΔΑ ΣΟΥΔΑΣ 1911

No. 456

Του: ΜΑΝΩΛΗ ΜΑΝΟΥΣΑΚΑ

2

Το θέμα που θα απασχολήσει τη σελίδα μας σήμερα και την επόμενη εβδομάδα έχει δημοσιευτεί περισσότερο από ένα αιώνα πριν. Πρόκειται για ένα ταξιδιωτικό "φωτορεπορτάζ" με θέμα τη νησίδα της Σούδας, που γράφτηκε στο περιοδικό "Ατλαντίς" τον Ιούνιο του 1911, τη χρονιά δηλαδή που επισκέφθηκε τον τόπο μας και ο Boissonpas. Το ανακάλυψε και είχε την καλοσύνη να μου το στείλει ο Σαμιώτης "διαδικτυακός φίλος", ιστορικός και συγγραφέας κ. Μανώλης Βουρλιώτης και αξίζει πράγματι να δημοσιευτεί ξανά. Το κείμενο έχει γραφτεί από κάποιον Κωνστ. Σταυρίδη στα Χανιά, για τον οποίο δεν μπόρεσα να βρω κάτι περισσότερο. Εξαιρετικό ενδιαφέρον έχουν οι φωτογραφίες -7 τον αριθμό- που συνοδεύονται με ένα σχέδιο της νησίδας και των σωζόμενων τότε οχυρώσεών της. Η κατάσταση των οχυρώσεων δε διαφέρει και πολύ σήμερα, δε μπορεί να ισχυριστεί κάποιος όμως ότι συμβαίνει το ίδιο με τα κτίσματα στο εσωτερικό του φρουρίου. Μετά τον Gerola και τις φωτογραφίες που τράβηξε από τη νησίδα λίγα χρόνια πριν, νομίζω ότι πρόκειται για το σημαντικότερο δημοσίευμα του 20ού αιώνα, που αφορά τον ιστορικό αυτό τόπο και τα μνημεία του. Πριν προχωρήσουμε όμως παρακάτω, ας διορθώσουμε μια μικρή ανακρίβεια του προηγούμενου δημοσιεύματος: Στη δεύτερη φωτογραφία, ο Ντιγιριντάκης δεν είναι αυτός που στέκεται αλλά ο καθημέμος. Νομίζω αξίζει τον κόπο να σας μεταφέρω αυτούσιο το κείμενο του Σταυρίδη, αφού και η μορφή της γλώσσας που είναι γραμμένο αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της ιστορίας του. Ας το απολαύσουμε, χωρίς δυστυχώς τον πλούτο των παλιών σημείων στίξης του:

«Υπό την ελαφράν και διαλείπουσαν πνοήν οκνού ανέμου απογείου, μόλις κολπούται το ιστίον μικράς λέμβου, η οποία βραδέως ολισθαίνουσα επί των ηρέμων υδάτων, με φέρει επί την ιστορικήν νησίδα της Σούδας. Απέραντος και βαθυκύανος υπό την απαράμιλλον γλυκύτητα του κρητικού ουρανού και την μαλακήν θωπέαν του απριλιανού ηλίου, απλούται με όλην την μαγευτικήν του μεγαλοπρέπειαν ο ακαταμάχητος όρμος της Σούδας. Όλος ο πλούτος των εναλλαγών της Κρητικής φύσεως συγκεντρωμένος ως πλάσιον περί αυτήν και αντικατοπτριζόμενος με τους θωρηκτικούς όγκους των ευρωπαϊκών φυλακίδων επί των λείων υδάτων του, παρουσιάζει τον μαγευτικόν όρμον ως τι το ονειρώδες και φαντασμαγορικόν. Επί της δεξιάς νοτίου παραλίας εκτείνεται εις σειράν λευκών οικημάτων η πολίχνη της Σούδας με τους κατάφυτους κήπους της και τας γραφικάς της λεύκας, αι οποίαι τανύουν πανύψηλον τον ευθυτενή κορμόν των. Εις το άκρον, περιβαλλόμενος με μακρόν περιτείχισμα, διακρίνεται με τα ογκώδη στρατιωτικά του κτίσματα και την πλούσιαν, την άφθονον βλάστησίν του, ο ναύσταθμος. Υπεράνω επικάθηται βαρεία η βραχώδης βουνοσειρά της Μαλάξης φερόμένη προς δυσμάς, αλλαχού φαλακρά, διανοιγομένη εις καινούσας χαράδρας και αλλαχού καλυπτομένη υπό πυκνάς συστάδας κυπαρίσων ή πλατάνων. Φέρει ακόμη επί των νώτων της τα ίχνη της διελεύσεως των Τούρκων, ερείπια πύργων πολεμικών. Ποταμίσκος, εκβάλλων εις το άκρον της αμμώδους δυτικής παραλίας του μυκού, διεισδύει ως αργυρά ζώνη εις το μέσον πυκνής χλόης και αμυγδαλών, οπόθεν άρχεται εκτεινομένη προς δυσμάς η πεδιάς των Χανίων κατάφυτος και μυριόχρους με την απειρίαν των κήπων της και το κυριαρχούν αργυροπράσινον χρώμα των ελαιώνων της, από των οποίων προβάλλουν υψούμεναι κατεσπαρμέναι επαύλεις. Εις το βάθος διαγράφονται ίοχραι αι βουνοσειράι της Κισσάμου και η λοφοσειρά του Μονοκουμάρου. Εις το άλλον άκρον του μυκού, ο μικρός ερημικός ελαιών του Βλητέ, μάρτυς σιωπηλός ενός αιματηρού δράματος της τελευταίας επαναστάσεως, ποικίλλει με το σκιερόν του χρώμα την μονοτονίαν των πέριξ φαίων βράχων, οπόθεν άρχεται υψούμενον το Ακρωτήριον, αλλού βραχώδες και αλλού κατάφυτον και χλοάζον, εκτεινόμενον προς ανατολάς, προς την είσοδον του όρμου, του οποίου αποτελεί την αριστεράν βόρειον πλευράν. Χωρία λευκάζοντα επί της κο-

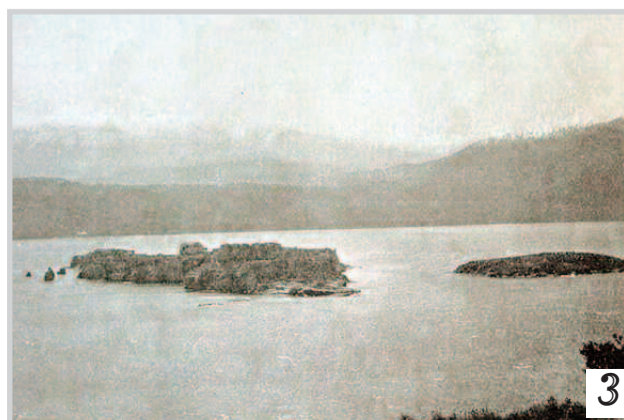
ριφογραμμής του, ορμίσκοι γραφικά διανοίγονται εδώ κι εκεί επί των ελικοειδών ακτών του και χαρουμπία (sic) αναφυόμεναι επί τας ρωγμάς παραλίων βράχων προσκλίνουν επικαρίτως επί των γαλανών υδάτων. Προς ανατολάς, εις απόστασιν πέντε περίπου μιλίων η νησίς της Σούδας, διαγραφόμενη φαιόχρους απλούται εις την είσοδον του όρμου προς τ' αριστερά και απωτέρω, δεξιά, το οροπέδιον του Κεφαλά, αιρόμενον ευθύγραμμον και υπερήφανον, εισρίπτει βαθέως εις την θάλασσαν την άκραν του Δρεπάνου, περισφύγγον ούτω την θάλασσαν του όρμου της Σούδας, ο οποίος φαίνεται ούτω σχεδόν ως λίμνη. Βραδέως διερχόμεθα διά των ευρωπαϊκών φυλακίδων, αι οποίαι αγκυροβολούσιν εις απόστασιν μιλίου από της δυτικής παραλίας του μυκού και αντικρύ του ναυστάθμου. Δεξιά μας το άκομψον σκάφος του ρωσικού "Χιβόνιτς" φαίνεται μάλλον ως ρυμουλκούμενον, αριστερά το γαλλικόν "Charnet" με τον χαρακτηριστικόν παλαιόν τύπον των γαλλικών πολεμικών υπήρξεν άλλοτε η ναυαρχίς του ναυάρχου Ποτιέ, επί της οποίας ετέθη εκ Μήλου κατερχόμενος εις Κρήτην το πρώτον ως αρμοστής ο πρίγκιψ Γεώργιος. Πόσα πράγματα δεν ενθυμίζει και λέγει διά την Κρήτην το άφωνον σκάφος! Πέραν, προς την ακτήν του Ακρωτηρίου η αγγλική φυλακίς "Diana" φαίνεται μάλλον ως ελλοχεύουσα παρά ελλιμενισμένη. Ανατολικώτερον των άλλων, προς την έξοδον του όρμου, σταθμεύει το ιταλικόν "San Marco" προσομοιάζων προς το ιδικόν μας "Αβέρωφ". Το "San Marco" έχει επισύρει ιδιαίτερος την προσοχήν του Λεμβούχου, ενός αγαθού Μουσουλμάνου, ο οποίος κρατών πάντοτε την κώπην επικουρικήν του χαλαρού ιστίου, δεν εμποδίζεται εκ τούτου να πολιτικολογή και να φλυαρή σχεδόν μόνος του, αιτούμενος πάντοτε τους Φράγκους και καταρώμενος τους Νεότουρκους, οι οποίοι απερρόφησαν και απ' αυτόν εκβιαστικώς αρκετά κερμάτια διά τον τουρκικόν στόλον και ο πτωχός άνθρωπος παραπονείται ότι στόλον δεν βλέπει να κάμουν, γνωρίζει δε όλας τας λεπτομερείας του "Αβέρωφ" και την ομοιότητά του προς το "San Marco".

Η σκηνογραφία μεταλλάσσεται επ' όσον μακρυνόμεθα από τας φυλακίδας αντικρυζούσας ήδη τους φαίους βράχους του μυκού και την πρασινίζουσαν παραλίαν του ή τα λευκά οικήματα της Σούδας με τους κήπους και τα λεύκας, προς τας οποίας συγχέονται οι ιστοί των. Ο σκιερός όγκος της Μαλάξης τερματίζεται μικρόν κατά μικρόν καμπυλούμενος και αρχίζουν απ' εκεί να προβάλλουν εις λευκήν γραμμήν, μπκνυομένην επ' όσον προχωρούμεν, τα Λευκά Όρη, παρουσιάζοντα νέας απόψεις μαγικάς ώστε να επιθυμεί κανείς να ήτο μακροτέρα η χωρίζουσα την νησίδα απόστασις και μακρότερος ο υπό τοιαύτας συνθήκας πλους. Αλλ' ολοέν πλησιάζομεν προς την νησίδα, φερόμενοι παρά την παραλίαν του Ακρωτηρίου. Εδώ αρχίζουν να εκλείπουν οι ερυθρόφαιοι άγονοι βράχοι και αι εναλλαγαί του πρασίνου κυριαρχούν επί των επανειδομένων λόφων, καλυπτομένων αφθόνως από την ζωηράν βλάστησιν

των αγρών και από την μυθώδους ποικιλίας κρητικήν χλωρίδα. Φθάνει μέχρις ημών η απόπνοια των μύρων του κρητικού θύμου και ο μαλακός θρούς των ελαφρών επί της παραλίας εδώ κι εκεί όλις συγκυλιόμενων χαλίκων εις τας θωπέας του κύματος.

Ευρισκόμεθα κάτωθεν των Στερνών και η Λίμνη, ορμίσκος αμιλλόμενος προς το θαυμαστότερον Ελβετικόν τοπίον, διανοίγεται εισχωρούσα από της στενής της εισόδου ως φαντασμαγορία προς τους αμφιθεατρικώς υπερκειμένους και καταφύτους λόφους, διαγραφόμενος επί των κρυσταλλίνων υδάτων με το λευκόν επί χλοαζούσης κερνοησίδος εκκλησίδιον. Πλησιάζομεν ήδη εις την νησίδα, διακρίνοντα αι γραμμαί των ενετικών τειχών της και υπέρ αυτά διαγράφονται υψούμενοι οι πέντε ιστοί επί των οποίων αναρτώνται αι σημαίαι των Προστατίδων Δυνάμεων και η Τουρκική. Προ της νησίδος της Σούδας προβάλλει παρά το βορειοδυτικόν της άκρον μικρόν νησίδιον μη φέρον ιδιαίτερον όνομα περίπου στρογγύλον, εκτάσεως ολίγων στρεμμάτων, μόλις αιρόμενον εις μίαν δεκάδα μέτρων υπέρ την θάλασσαν. Στενός αβαθής πορθμός πλάτους πεντηκοντάδος μέτρων το χωρίζει από την νησίδα και, απηλλαγμένον πάσης διεθνούς φρουρήσεως, χρησιμεύει σήμερα ως βοσκή προβάτων μεταφερομένων από του απέναντι Ακρωτηρίου. Εις παλαιότερους χρόνους της τουρκοκρατίας είχε χρησιμεύσει ως λοιμοκαθαρτήριον. Το νησίδιον φεύγει προς τα αριστερά μας και προβάλλει ήδη προ ημών η δυτική παραλία της Σούδας εις ολίγων μέτρων απόστασιν. Τα τείχη της, παρουσιάζοντα τον αυτόν τύπον προς τα τείχη των Χανίων, αλλά μικρότερα και χαμπλότερα αυτών, υψούμενα μόλις οκτώ ή δέκα μέτρα υπέρ το έδαφος, είναι όμοια προς όλα τα ενετικά τείχη με τους τετραγώνους πελεκητούς ογκολίθους και τα λίθινα περιζώματα επί της κορυφής των, καμπτόμενα ή καμπυλούμενα και περικλείουν την νησίδα, φερόμενα από του βορειοανατολικότερου της άκρου καθ' όλον το μήκος της προς τα έσω του όρμου δυτικής ακτής της, της οποίας μία λωρίς βραχώδης και χαμπλή, αλλ' απροσπέλαστος, αφήνεται μεταξύ αυτών και της θαλάσσης...»

Ο χώρος δε μας επιτρέπει σήμερα περισσότερα από τη γλαφυρή αφήγησιν του Σταυρίδη, ο οποίος αποδεικνύεται και ολίγον γλωσσοπλάστης. Ας σταθούμε λίγο στις 3 πρώτες φωτογραφίες και στο σχέδιο της νησίδας που υπάρχουν στο άρθρο: Στην **πρώτη** εικόνα, μια πολύ ενδιαφέρουσα άποψη του λιμανιού από τις (πολύπαθες σήμερα) εκβολές του Μορώνη. Στη **δευτέρα** το σχέδιο της νησίδας. Η "Μετζαλούνα" αναφέρεται με το τουρκικό όνομα "Κανταρλίκ". Στην **τρίτη**, άποψη του νησιού από τα βόρεια, με το "άνωνυμο" νησάκι "των Κουνελιών" δεξιά του. Στην **τέταρτη**, η ανατολική πλευρά του νησιού, διαβρωμένη από τα κύματα του Κρητικού πελάγους, με τις σημαίες των τεσσάρων "Προστατίδων Δυνάμεων" και της Τουρκίας...

3

4

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

“12 χρόνια σκλάβος”

Στο προ-εμφυλιακό τοπίο των ΗΠΑ, ο Νεοϋρκέζος, έγχρωμος, Σόλομον Νόρθαπ, ζει ως ελεύθερος πολίτης. Αν και καλλιεργημένος οικογενειάρχης και ταλαντούχος μουσικός, ο Σόλομον, απάγεται από μια συμμορία δουλεμπόρων και πωλείται ως σκλάβος στον οπισθοδρομικό Νότο, αντιμετωπίζοντας τη βιαιότητα μιας πολωμένης κοινωνίας.

ΑΤΤΙΚΟΝ ΣΥΤΑ

Τηλ.: 2821027717, www.cineattikon.gr

“12 ΧΡΟΝΙΑ ΣΚΛΑΒΟΣ”

Προβολές: 7.45 και 10.15 μ.μ.

“ΜΕΛΙ”

Προβολές: 8.30 και 10.30 μ.μ.

Η ΜΑΓΙΚΗ ΟΜΠΡΕΛΑ

ΕΛΛΗΝΙΣ

Τηλ.: 2821051850 - 1

“ΗΡΑΚΛΗΣ, Η ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΘΥΡΥΛΟΥ”

(2D) Καθημερινά
@ Σαββ/κο: 10.30 μ.μ.
(3D) Καθημερινά
@ Σαββ/κο: 8.30 μ.μ.

“Η ΛΙΜΟΥΖΙΝΑ”

Καθημερινά @ Σαββ/κο: 8.45 μ.μ.

“ΤΖΑΚ ΡΑΪΑΝ: ΠΡΩΤΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ” (2D)

Καθημερινά @ Σαββ/κο: 6.45 μ.μ.

“Ο ΛΥΚΟΣ ΤΗΣ ΓΟΥΟΛ ΣΤΡΙΤ” (2D)

Καθημερινά @ Σαββ/κο: 10.30 μ.μ.

“Ο ΜΠΑΤΛΕΡ”

Καθημερινά @ Σαββ/κο: 8.15 και 10.30 μ.μ.

“ΠΕΜΠΤΗ ΚΑΙ 12”

Καθημερινά @ Σαββ/κο: 8.30 μ.μ.

“47 RONIN”

Καθημερινά @ Σαββ/κο: 10.30 μ.μ.

“ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟ ΡΙΝΓΚ”

Καθημερινά @ Σαββ/κο: 8.30 μ.μ.

“ΨΥΧΡΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΟΔΑ”

(3D) (ΜΕΤΑΓΛΩΤΤΙΣΜΕΝΟ)

Σαββ/κο: 6.30 μ.μ.

“ΕΓΩ, Ο ΑΠΑΙΣΙΟΤΑΤΟΣ 2”

(ΜΕΤΑΓΛΩΤΤΙΣΜΕΝΟ)

Σαββ/Κυρ.: 6.30 μ.μ.

STER CINEMAS
(ΜΕΓΑ ΠΛΑΣΕ)

Τηλ.: 2821057757-8-9

“ΗΡΑΚΛΗΣ, Η ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΘΥΡΥΛΟΥ” 3D

ΑΙΘ. 1 Καθημερινά: 8.30 και 10.30 μ.μ.

“Η ΛΙΜΟΥΖΙΝΑ”

ΑΙΘ. 2 Καθημερινά: 6 και 8 μ.μ.

“Η ΜΑΓΙΚΗ ΟΜΠΡΕΛΑ”

ΑΙΘ. 3 Καθημερινά: 10 μ.μ.

“ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΑΠΛΟΚΗΣ”

ΑΙΘ. 2 Καθημερινά: 10 μ.μ.

“ΜΙΚΡΑ ΑΓΓΛΙΑ”

ΑΙΘ. 3 Καθημερινά: 7 μ.μ.

“ΨΥΧΡΑ ΚΙ ΑΝΑΠΟΔΑ” (3D)

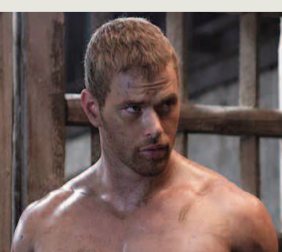
ΑΙΘ. 1 Καθημερινά: 6.30 μ.μ.

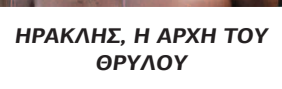
ΜΕΛΙ

Η ΛΙΜΟΥΖΙΝΑ

Ο ΜΠΑΤΛΕΡ

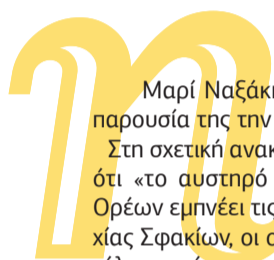

ΗΡΑΚΛΗΣ, Η ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΘΥΡΥΛΟΥ

Το ντοκιμαντέρ του Κώστα Νταντινάκη “Μαρί Ναξάκη, Η τέχνη της Σφακιανής δεσιάς” θα προβληθεί την επόμενη Τετάρτη 7 Φεβρουαρίου στις 6μ.μ. στη Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων, στο πλαίσιο της συνάντησης της Β' Λέσχης Ανάγνωσης.

ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Προβολή ντοκιμαντέρ
για τη σφακιανή δεσιά

Μαρί Ναξάκη θα τιμήσει με την παρουσία της την εκδήλωση.

Στη σχετική ανακοίνωση αναφέρεται ότι «το αυστηρό τοπίο των Λευκών Ορέων εμπνέει τις γυναίκες της επαρχίας Σφακιών, οι οποίες, αντί για δαντέλες, φινιρούν τα εργόχειρά τους με δεσιές. Η 97χρονη σήμερα Μαρί Να-

ξάκη, όταν αποφάσισε να ασχοληθεί πριν από 15 χρόνια με τη σφακιανή δεσιά, δεν είχε φανταστεί ότι θα συναντούσε τέτοιο πλούτο και ομορφιά, γεννημένα από το μεράκι των γυναικών από τα Σφακιά που ήθελαν, με περίτεχνους κόμπους που έκαναν με τα δάχτυλά τους, να στερεώσουν τις

υφαντές πετσέτες τους. Μαθαίνοντας η ίδια την τέχνη και ερευνώντας με πάθος, κατάφερε μέσα σε όλα αυτά τα χρόνια να δημιουργήσει μια μοναδική συλλογή με την παραδοσιακή αυτή τέχνη, η οποία ανάγεται στη μινωική εποχή».

ΑΠΟ ΤΟ “THEATRE 73100”

“Τα πικρά δάκρυα της Πέτρα φον Καντ”

Τη θεατρική παράσταση “Τα πικρά δάκρυα της Πέτρα φον Καντ”, βασισμένη στην ταινία του Rainer Werner Fassbinder, παρουσιάζει το “Theatre 7300” σήμερα Σάββατο και αύριο Κυριακή στο στούντιο “Οξω Νου” στα Ταμπακαριά, με ώρα έναρξης τις 9μ.μ. Όπως στις περισσότερες ταινίες του Fassbinder, έτσι κι εδώ, οι ηρωίδες -παλεύουν με τη φθορά του χρόνου, ζουν έντονα τα ερω-

τικά τους πάθη- αδυνατούν, όμως, να εκφράσουν τα συναισθήματά τους κι έτσι βρίσκονται σε προσωπικά αδιέξοδα, που τις οδηγούν στη μοναξιά.

Διασκευή - Σκηνοθεσία: Ιώ Ασθητινάκη.
Σκηνικά - Κουστούμια: Μικέλα Παπαδουλάκη.

Παίζουν: Γαρυφαλλιά Μπουζάκη, Σίσσυ Δαμουλάκη, Μαριάννα Λεδάκη, Ιώ Ασθητινάκη.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Αφιέρωμα στον εργατικό κινηματογράφο

Με την ταινία “Σάββατο βράδυ, Κυριακή πρωί” σε σκηνοθεσία του Καρέλ Ραίτς συνεχίζεται αύριο Κυριακή στις 8μ.μ. ο Β' κύκλος του αφιερώματος στον εργατικό κινηματογράφο από τον πολιτιστικό Σύλλογο “Οι Φίλοι των Γραμμάτων” στον φιλόξενο χώρο του ΤΕΕ τμ. Δυτικής Κρήτης στην οδό Νεάρχου 23 στα Χανιά. Ταινία πρόδρομος του Free Cinema, έφερε την επανάσταση στον βρετανικό κινηματογράφο. Ενας νεαρός και δουλεутαράς σε ερ-

γοστάσιο, βρίσκεται μεταξύ της άκρατης διασκέδασης, του κλειστού πατρικού του σπιτιού και δύο γυναικών. Ο ατίθασος κι έντονος χαρακτήρας του, τον μπλέκει με μια παντρεμένη μητέρα την οποία αφήνει έγκυο και με ένα νεαρό πανέμορφο κορίτσι με το οποίο θέλει να συνεχίσει εντέλει τη ζωή του. Τα γεγονότα που ακολουθούν ούτε που τα περιμένει, είναι άλλωστε κατακλυσμιαία και γεμάτα νεύρο κι ένταση.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΛΕΣΧΗ

“Τα κόκκινα παπούτσια”

Με την ταινία “Τα κόκκινα παπούτσια” συνεχίζονται οι προβολές της Κινηματογραφικής Λέσχης των Φίλων του Θεάτρου “Κυδωνία”.

Η θεατρική και ταλαντούχα πρωτοεμφανιζόμενη χορεύτρια Βικτόρια Πέιτζ (Moira Shearer), γοητεύεται από τον μπρεσάριο Μπόρις Λερμόντοφ (Anton Walbrook), ένα μείγμα Svengali, Rasputin και Diaghilev. Λόγω της πλήρους αφοσίωσής της στην τέχνη και του πάθους της γι' αυτήν, αμελεί την προσωπική της ζωή (το δεσμό της με τον συνθέτη Marius Goring) και βρίσκει ένα πανέμορφο χορογραφημένο τραγικό τέλος.

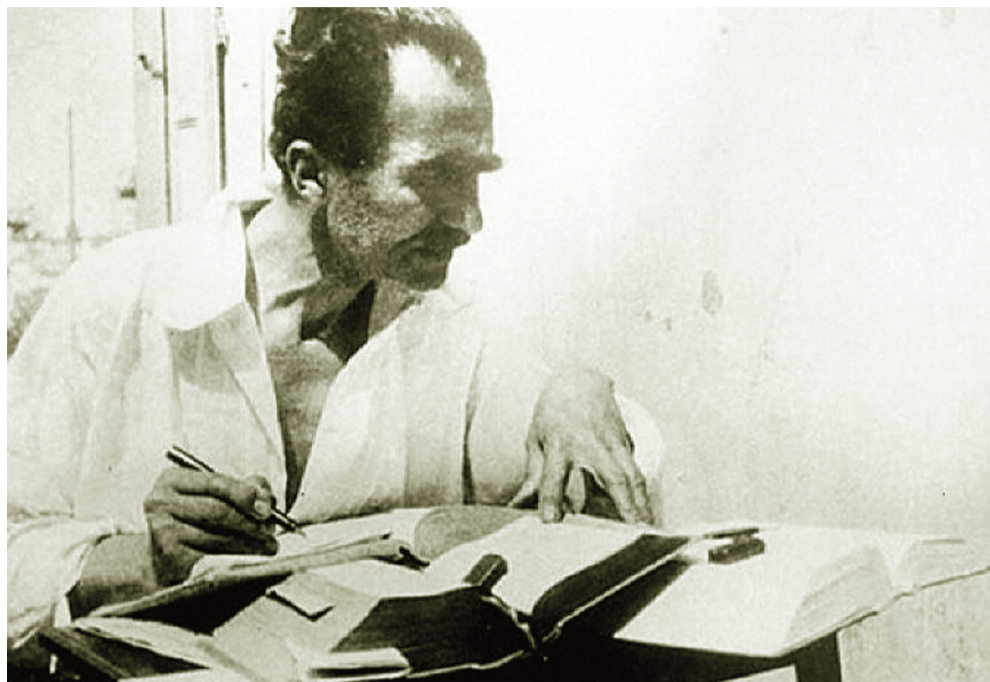
Σκηνοθεσία: Michael Powell, Emeric Pressburger.
Σενάριο: Emeric Pressburger, Michael Powell, Keith Winter.
Μουσική: Brian Easdale. Φωτογραφία: Jack Cardiff.
Ερμηνεία: Anton Walbrook, Manus Goring, Moira Shearer, Robert Helpmann, Leonide Massine, Albert Bassenmann, Ludmilla Tcherina, Esmond Knight.
Είσοδος: 5 ευρώ

Παράσταση λόγου και μουσικής με την “Αναφορά στον Γκρέκο” του Νίκου Καζαντζάκη θα πραγματοποιηθεί την Τρίτη 4 Φεβρουαρίου στις 9 το βράδυ στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων.

ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

“Αναφορά στον Γκρέκο”

«Αναφορά στον Γκρέκο» είναι μία παράσταση επίκαιρη, καθώς το 2013 συμπληρώθηκαν 130 χρόνια από τη γέννηση του Νίκου Καζαντζάκη, ενώ το 2014, 400 χρόνια από τον θάνατο του Ελ Γκρέκο.

«Ο Τάκης Χρυσικάκος ερμηνεύει τον Νίκο Καζαντζάκη, η Γεωργία Νταγάκη παίζει λύρα και τραγουδάει και ο Μανώλης Ανδρουλιδάκης παίζει κιθάρες και έχει κάνει την ενορχήστρωση των τραγουδιών σε μια συνομιλία Καζαντζακικού λόγου με παραδοσιακή και έντεχνη ελληνική μουσική», αναφέρεται στη

σχετική ανακοίνωση του Συλλόγου Παραδοσιακής και Λαϊκής Τέχνης “Η Χρυσοπηγή”, που διοργανώνει την εκδήλωση, με τη στήριξη της Περιφέρειας Κρήτης.

Η παράσταση θα ξεκινήσει από την Κρήτη, θα συνεχίσει σε μεγάλες αίθουσες της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης και θα ταξιδέψει σε πανεπιστήμια και πρωτεύουσες της Ευρώπης και της Αμερικής, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού, την αιγίδα της Ουνέσκο Πειραιώς και Νήσων και τη συνεργασία του ΕΟΤ για την προβολή του ελληνι-

κού πολιτισμού στο εξωτερικό.

Συντελεστές:

Θεατρική προσαρμογή - σκηνοθεσία: Τάκης Χρυσικάκος.

Συnerγάτις - σκηνοθέτις: Εμμανουέλα Αλεξίου.

Εικαστικά: Ντίνος Πετράτος.

Μουσικές επιλογές: Χαΐνης Δημήτρης Αποστολάκης, Γεωργία Νταγάκη.

Φωτισμοί: Ντίνος Μεταλίδης.

Προαιρετικά θα συγκεντρώνονται τρόφιμα μακράς διάρκειας για τα συσσίτια της Μητρόπολης.

Είσοδος ελεύθερη.

ΣΤΙΣ 7 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Τιμάται η επέτειος της Μάχης των Βουκολιών

Εκδήλωση για την επέτειο της Μάχης των Βουκολιών θα πραγματοποιηθεί την Παρασκευή 7 Φεβρουαρίου στις 11π.μ. στον Πύργο Βουκολιών του Δήμου Πλατανιά.

Το πρόγραμμα της εκδήλωσης περιλαμβάνει ομιλία με θέμα τη μάχη των Βουκολιών από τον κ. Ιωάννη Γιακουμινάκη, διευθυντή του Δημοτικού Σχολείου Βουκολιών και κατάθεση στεφάνων.

Θα ακολουθήσει παραδοσιακό κέρασμα από τον Δήμο Πλατανιά και τον Σύλλογο Γυναικών Βουκολιών.

Την εκδήλωση διοργανώνουν η Ι. Μ. Κισάμου και Σελίνου, ο Δήμος Πλατανιά, το Δημοτικό Σχολείο και ο Σύλλογος Γυναικών Βουκολιών.

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ

Εσπερίδα για το έργο του Βασίλη Χαρωνίτη

Εσπερίδα για τον ακάματο εργάτη του πνεύματος, τον χαρισματικό δάσκαλο και τον καταξιωμένο ποιητή και συγγραφέα Βασίλη Χαρωνίτη, διοργανώνει το Κέντρο Κρητικής Λογοτεχνίας και ο Δήμος Ανωγείων τη Δευτέρα 3 Φεβρουαρίου στις 6 το απόγευμα στην αίθουσα Ανδρόγεω του Δήμου Ηρακλείου. Στο πλαίσιο της εκδήλωσης θα γίνει και η κοπή της βασιλόπιτας του Κέντρου Κρητικής Λογοτεχνίας.

Για τον Βασίλη Χαρωνίτη θα μιλήσουν ο Κώστας Μουτζούρης,

πρόεδρος του Κέντρου Κρητικής Λογοτεχνίας, ο Νίκος Παπαδογιαννάκης, ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Κρήτης, πρόεδρος της Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας Ρεθύμνου, ο Αντώνης Στιβακτάκης, δάσκαλος και συγγραφέας.

Θα ακολουθήσει αντιφώνηση από τον κ. Χαρωνίτη.

Την εκδήλωση - εσπερίδα θα συντονίζει η Λιάνα Καλοκύρη, δ.φ., σχολ. Σύμβουλος.

ΑΠΟ ΤΟ ΛΥΚΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

Αφιέρωμα στην πεζογράφο Αρτεμισία Χαριτάκη - Καψωμένου

Με ένα αφιέρωμα στη Χανιώτισσα πεζογράφο Αρτεμισία Χαριτάκη - Καψωμένου αρχίζει σήμερα Σάββατο στις 6μ.μ. ο νέος κύκλος συναντήσεων για τα καθιερωμένα “Λογοτεχνικά Απογευματινά” που διοργανώνει το Λύκειο Ελληνίδων στην αίθυσά του.

Η συνάντηση περιλαμβάνει ανάγνωση διηγημάτων της Χανιώτισσας πεζογράφου και συζήτηση.

ΣΤΟ ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ ΩΔΕΙΟ

Ρεσιτάλ πιάνου

Ρεσιτάλ πιάνου μαθητών του καθηγητή Χάρη Σαρρή ο οποίος διδάσκει στο Ωδείο του Δήμου Ηρακλείου, θα πραγματοποιηθεί σήμερα Σάββατο στις 8μ.μ. στην αίθουσα θεάτρου του Βενιζέλειου Ωδείου.

Την εκδήλωση διοργανώνει ο Σύνδεσμος για τη Διάδοση των Καλών Τεχνών στην Κρήτη και η είσοδος θα είναι ελεύθερη.

ΣΤΟΝ “ΚΗΠΟ”

Συναυλία με τον Κώστα Χατζή

Ο κύριος εκφραστής της κοινωνικής και ανθρωπιστικής μπαλάντας στην Ελλάδα, ο Κώστας Χατζής, μας τιμά με την παρουσία του την Τετάρτη 5 Φεβρουαρίου και ώρα 9:30μ.μ. στο ιστορικό Cafe “Κήπος”. Ο γνωστός κιθαρωδός και τραγουδοποιός θα ερμηνεύσει με την ιδιότυπη φωνή και το προσωπικό ερμηνευτικό του ύφος αξέχαστες επιτυχίες του.

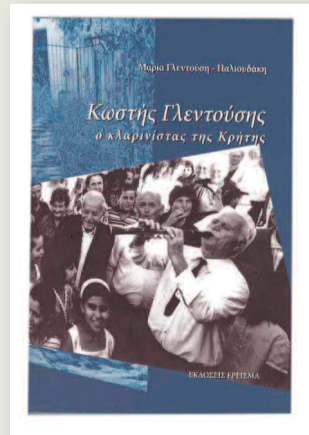
ΣΤΙΣ 5 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Παρουσίαση βιβλίου για τον Κωστή Γλεντούση

Παρουσίαση βιβλίου της Μαρίας Γλεντούση - Παλιουδάκη με τίτλο “Κωστής Γλεντούσης - ο κλαρινίστας της Κρήτης” θα πραγματοποιηθεί την Τετάρτη 5 Φεβρουαρίου στις 8:30 μ.μ. στο Πολιτιστικό Κέντρο της Μητρόπολης.

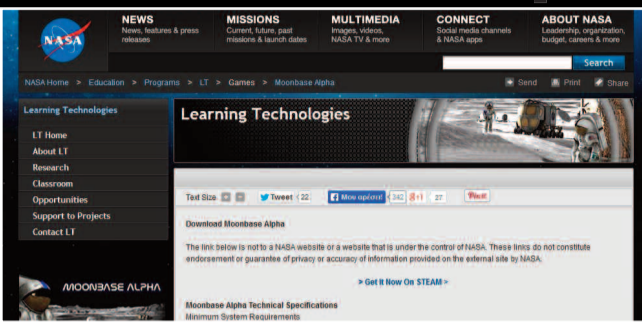
Την παρουσίαση θα κάνουν η φιλόλογος Κατερίνα Τσουρλάκη και η μουσικός Αναστασία Τζεράκη. Η εκδήλωση θα κλείσει με σκοπούς και τραγούδια του Κωστή Γλεντούση από τον εγγονό του Αρτέμη Πεντάρη και το συγκρότημά του.

Την εκδήλωση διοργανώνουν οι εκδόσεις και το βιβλιοπώλειο “Ερεισμα”.

Σερφαρίσματα

Της ΜΑΡΙΑΣ ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ

Γίνετε αστροναύτης!

www.nasa.gov/offices/education/programs/national/lt/games/moonbasealpha/mbalpha-landing-collection1-Download.html

Η μεγαλύτερη επιθυμία αρκετών πιτσιρικιών, γίνεται τώρα πραγματικότητα με αυτό το παιχνιδάκι που προσφέρει εντελώς δωρεάν σε όλους τους χρήστες του ιστού η NASA! Θυμάστε που οι περισσότεροι μπόμπιρες ήθελαν όταν μεγαλώσουν να γίνουν αστροναύτες; Ε, λοιπόν τώρα, όλοι μπορούν να γίνουν αστροναύτες έστω και για λίγο με τη βοήθεια του pc τους!

Το Moonbase Alpha είναι ένα παιχνίδι που έφτιαξε η NASA με σκοπό να σας κάνει να... ταξιδέψετε έστω και διαδικτυακά στο διάστημα! Στο παιχνίδι, είστε αστροναύτης, που εργάζεστε -που αλλού- στη Σελήνη, και πρέπει να επιδιορθώσετε όλες τις ζημιές που έκανε μετεωρίτης στη βάση σας. Επιπλέον, ο χρόνος κυλά επικίνδυνα αφού καλείστε να αποκαταστήσετε την λειτουργία του μηχανήματος που δίνει οξυγόνο στην διαστημική βάση. Τί λέτε; Θα το δοκιμάσετε;

Και πιλότος!

www.flightgear.org

Και μια που γίνετε αστροναύτης, ας δοκιμάσουμε τώρα κάτι λιγότερο... εξτρίμ! Τι δυνατότητα να... πιλοτάρετε. Το FlightGear είναι ένας εξομοιωτής πτήσης που προσφέρεται εντελώς δωρεάν και μπορείτε να το χρησιμοποιείτε όσο συχνά νιώθετε την ανάγκη να... πετάξετε στους αιθέρες! Επιλέξτε αεροσκάφος, τοπίο και αεροδρόμιο και απογειωθείτε! Αν μάλιστα ανήκετε στην κατηγορία εκείνων που λατρεύουν παρόμοια παιχνίδια, τότε θα έχετε και τα ειδικά χειριστήρια (τσεκάρτε όμως ότι είναι συμβατά με το συγκεκριμένο παιχνίδι) που θα κάνουν τη διαδικασία της... πτήσης απίστευτα ρεαλιστική.

Τις κάνει... καλλιτεχνικές

www.fotosketcher.com

Φωτογραφίες ψηφιακές έχουμε -σχεδόν- όλοι αποθηκευμένες στα pc μας. Με αυτό το δωρεάν προγραμματάκι θα μπορείτε να τις επεξεργάζεστε, όσο θέλετε και όπως θέλετε, προκειμένου να τους δώσετε πιο... καλλιτεχνική όψη και αποτέλεσμα. Στο site θα βρείτε περισσότερα από 20 εφέ για να βάλετε στις φωτογραφίες σας και να τις μετατρέψετε σε πραγματικά έργα τέχνης. Δεν χρειάζεται να έχετε ιδιαίτερες δεξιότητες ή γνώσεις του αντικειμένου. Αρκεί να κατεβάσετε το προγραμματάκι στους υπολογιστές σας (είναι εντελώς δωρεάν) και στη συνέχεια ξεκινήστε την επεξεργασία. Μπορείτε να κάνετε τις φωτογραφίες σας να μοιάζουν με πίνακες, με σκίτσα, με καρτούν κ.λπ.. Είναι συμβατό με Microsoft Windows XP, Vista, 7 και Windows 8 και 8.1, αλλά δυστυχώς δεν υπάρχει ακόμα έκδοση για Mac.

ΣΤΟΝ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟ ΣΠΛΑΝΤΖΙΑΣ

Εκδήλωση - αφιέρωμα
στον Γεώργιο τον Κρήτα

Εκδήλωση - αφιέρωμα στον μεγάλο δάσκαλο και δημιουργό βυζαντινής μουσικής Γεώργιο τον Κρήτα διοργανώνει ο Σύνδεσμος Ιεροσαλτών Ν. Χανίων "Γεώργιος ο Κρης" αύριο Κυριακή στις 7μ.μ. στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Σπλάντζιας.

ισηγητής θα είναι ο Ιωάννης Καστρινάκης, διδάσκων καθηγητής της ΑΕΑΗΚ.

Παρεμβαίνουν οι: Γεώργιος Χατζηθεοδώρου, Αρχων Μαΐστωρ της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας, ιδρυτής και πρώτος πρόεδρος του Συνδέσμου Ιεροσαλτών Ν. Χανίων και Ιωάννης Τσερεβελάκης, φιλόλογος, πρόεδρος του Σωματείου Ιεροσαλτών Ν. Ηρακλείου "Ανδρέας ο Κρης".

Μουσικά μέλη του τιμώνμενου, θα αποδώσουν: η χορωδία

του Συνδέσμου Ιεροσαλτών Ν. Χανίων "Γεώργιος ο Κρης", υπό τη δ/ση του χοράρχη κ. Ιωάννη Σκαλιδάκη, καθηγητή βυζαντινής μουσικής, η χορωδία του Σωματείου Ιεροσαλτών Ν. Ηρακλείου "Ανδρέας ο Κρης", υπό τη δ/ση του χοράρχη κ. Ανδρέα Γιακουμάκη, καθηγητή μουσικής στην ΑΕΑΗΚ, ο π. Βασίλειος Κιάσσης, δ/της της Σχολής Βυζαντινής Μουσικής της Ι. Μ. Κυδωνίας και Αποκορώνου και ο κ. Ιωάννης Καστρινάκης διδάσκων καθηγητής της ΑΕΑΗΚ.

ΣΤΟ ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ ΩΔΕΙΟ

Μουσική βραδιά με το σύνολο "Vamos"

Αποσπάσματα από μουσικά έργα, αλλά και τραγούδια κυρίως Ελλήνων δημιουργών θα παρουσιάσει το μουσικό σύνολο "Vamos" στη συναυλία που θα πραγματοποιηθεί αύριο Κυριακή στις 9μ.μ. στο Βενιζέλειο Ωδείο.

Όπως αναφέρεται στη σχετική ανακοίνωση του συνόλου, πρόκειται για «ένα καινούργιο 10μελές (πνευστά, έγχορδα, κρουστά και πιάνο) μουσικό σύνολο που δημιουργήθηκε το περασμένο καλοκαίρι, όταν κάποιοι άνθρωποι με αγάπη για την μουσική συναντήθηκαν στον Βάμο.

Δεν είναι ένα κλειστό κλάμπ, ούτε έχει μουσικά στεγανά και προσπαθεί να πα-

ρουσιάσει ένα αποτέλεσμα με ένα ιδιαίτερο μουσικό χρώμα, λόγω της μεγάλης ποικιλίας οργάνων που χρησιμοποιεί, αλλά και λόγω των φροντισμένων ενορχηστρώσεων».

«Στις επιδιώξεις του μουσικού συνόλου "Vamos", συνεχίζει η ανακοίνωση, «εντάσσονται η παρουσίαση έργων που καλύπτουν ένα μεγάλο φάσμα της μουσικής, η συνεργασία με τις άλλες τέχνες και τις επιστήμες, η προώθηση της νέας καλλιτεχνικής δημιουργίας και η οργάνωση συναυλιών με κοινωνικό και περιβαλλοντικό προσανατολισμό».

Οι μουσικοί που θα πάρουν μέρος στη

συναυλία, είναι οι: Εντμοντ Αλέξι - βιολί, Ραΐς Τσουρά - βιολί, Σπύρος Ραφτάκης - τσέλο, Θανάσης Παπαθανασίου - κόρνο, Τεο Kraaijvanger - ευφώνιο και τρομπόνι, Βαγγέλης Παπαδάκης - κλαρινέτο, Πρόδρομος Καραδελόγλου - μαντολίνο, κιθάρα και τραγούδι, Νίκος Φραγκιαδάκης - πιάνο, Αλεξέι Κιριτσένκο - κρουστά, Κώστας Κεχράκος - μπάσο.

Ενορχήστρωση: Θανάσης Παπαθανασίου

Καλλιτεχνική επιμέλεια: Νίκος Φραγκιαδάκης και Κώστας Κεχράκος

Αφήγηση: Ρούλα Βουράκη

ΣΤΟ ΤΕΕ

Κινηματογραφικές προβολές
από την "Πολυδράση"

Η "Πολυδράση" και η Εκπαιδευτική Εταιρεία Χανίων με ανακοίνωσή τους ενημερώνουν τους φίλους που παρακολουθούν τις κινηματογραφικές προβολές στο Τ.Ε.Ε κάθε Παρασκευή στις 8:30 το βράδυ, ότι αναβάλλεται η προγραμματισμένη προβολή στις 7 Φεβρουαρίου λόγω έκτακτης χρήσης της αίθουσας από το Τ.Ε.Ε. Οι προβολές θα συνεχιστούν κανονικά τις υπόλοιπες Παρασκευές του Φεβρουαρίου με την ενόπτη "Ο έρωτας στον κινηματογράφο" σύμφωνα με το πρόγραμμα:

Παρασκευή 14 Φεβρουαρίου "Carmen", Σκηνοθεσία Carlos Sauro.

Παρασκευή 21 Φεβρουαρίου "Οι εραστές της γέφυρας", Σκηνοθεσία Leos Carax.

Παρασκευή 28 Φεβρουαρίου "Ερωτική επιθυμία", Σκηνοθεσία Kar Wai Wong.

ΣΤΗ ΣΟΥΔΑ

Κοπή βασιλόπιτας
Πολιτιστικού Συλλόγου

Την πρωτοχρονιάτικη πίτα του θα κόψει ο Πολιτιστικός Σύλλογος Σούδας σήμερα Σάββατο στις 8:30μ.μ. στο κέντρο "Αηδόνι", στα Μεγάλα Χωράφια. Την εκδήλωση θα πλαισιώσει μουσικά το μουσικό συγκρότημα των Ηλία και Δημήτρη Βλαμάκη. Είσοδος με πλήρες μενού 15 ευρώ.

ΣΤΟ ΠΑΣΑΚΑΚΙ

Εκδήλωση για την κοπή βασιλόπιτας θα πραγματοποιήσει και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Πασακάκι - Χαρακιάς σήμερα Σάββατο στις 7 το απόγευμα στην αίθυσά του.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΝΑΥΤΟΠΡΟΣΚΟΠΟΥΣ

Τέλος, εκδήλωση για την κοπή της πρωτοχρονιάτικης βασιλόπιτας του διοργανώνει το 2ο Σύστημα Ναυτοπροσκόπων Χανίων αύριο Κυριακή στις 7μ.μ. στο Πολιτιστικό Κέντρο του Ι.Ν. Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης στη Νέα Χώρα.

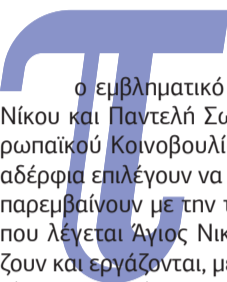

Του ΔΗΜΗΤΡΗ
ΜΑΡΙΔΑΚΗ

«Η τέχνη είναι όπως τα παλιά χαρτονομίσματα που είχαν αντίκρισμα σε χρυσό. Πιστεύουμε δηλαδή ότι η τέχνη είναι “πληρωτέα επί τη εμφανίσει”, δεν είναι το τι θα σου πούνε ή τι θα γράψουν. Δεν είναι προϊόν μάρκετινγκ. Εμείς θέλουμε να κάνουμε πέντε πράγματα που μας ευχαριστούν. Από εκεί κι ύστερα αν έρθει ή δεν έρθει η αναγνώριση, ειλικρινά δεν μας απασχολεί».

ΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΔΗ:

«Η τέχνη δεν είναι προϊόν μάρκετινγκ»

ο εμβληματικό γλυπτό “Η αρπαγή της Ευρώπης” των Νίκου και Παντελή Σωτηριάδη κοσμεί τον περίβολο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο Στρασβούργο. Ωστόσο, τα δύο αδέρφια επιλέγουν να παρακολουθούν τα τεκταινόμενα και να παρεμβαίνουν με την τέχνη τους, από τη γωνιά της Ευρώπης που λέγεται Άγιος Νικόλαος Κρήτης. Εκεί όπου γεννήθηκαν, ζουν και εργάζονται, με τη φιλοδοξία -όπως λένε- οι δημιουργίες τους να είναι προσβάσιμες σε όλους.

Με αφορμή την εικαστική έκθεση “Success Stories”, που διοργανώνουν στην Πύλη Σαμπιονάρα η Κ.Ε.Π.ΠΕ.ΔΗ.Χ. - Κ.Α.Μ., ο Ελληνογαλλικός Σύλλογος και η Φιλική Εταιρεία Χανίων, οι “διαδρομές” συνάντησαν τους δύο καταξιωμένους, αυτοδίδακτους γλύπτες και μίλησαν μαζί τους για την επικαιρότητα του τίτλου της έκθεσης, το άδηλο μέλλον της Ευρώπης, αλλά και την καθημερινότητα στο εργαστήρι τους...

Ο τίτλος “Success Stories” συνειρμικά με πήγε στη φράση που είπε πρόσφατα ο πρωθυπουργός και σχολιάστηκε έντονα. Πώς προέκυψε αλήθεια ο τίτλος;

Ν: Είναι κι αυτό μέσα. Το “Success Stories” για εμάς είναι μια τάση που επικρατούσε τα τελευταία χρόνια να βαφτίζουμε επιτυχία την αποτυχία μας. Για παράδειγμα success story θεωρούσαμε στην οικονομία το να παράγουμε 5 και να καταναλώνουμε 10. Ο τίτλος δηλαδή παραπέμπει στην έλλειψη μέτρου, στην έλλειψη “κόκκινης γραμμής”. Μιας γραμμής που για χρόνια τη σβήσαμε εντελώς. Γι’ αυτό και το ομότιτλο έργο στην έκθεση δείχνει ένα “φυλακισμένο μάτι” καθώς -με το να μην έχουμε αξίες- αυτοφυλακίζομαστε στις αυταπάτες μας.

Π: Το “φυλακισμένο μάτι” στο έργο δεν είναι κάποιο συγκεκριμένο αλλά αφορά όλο τον κόσμο. Και το κακό είναι ότι η αυταπάτη της επιτυχίας που επικρατούσε λειτουργεί εις βάρος κάποιων άλλων, δηλαδή των επόμενων γενεών.

Ένα από τα εμβληματικά σας έργα είναι “Η αρπαγή της Ευρώπης” που βρίσκεται έξω από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Πιστεύετε ότι σήμερα, βλέποντας κανείς ότι σβήνει αυτό που κάποτε συμβόλιζε η Ευρώπη, θα μπορούσε να μιλήσει κανείς για μία νέα “αρπαγή”;

Ν: Η Ευρώπη κάθεται πάνω στον ταύρο σε μια στάση η οποία περιέχει δύο συμβολισμούς. Από τη μία μεριά τα χέρια της με τη ράχη του ταύρου σχηματίζουν δύο παράλληλες γραμμές, δίνοντας την προοπτική της ενωμένης Ευρώπης η οποία οδηγεί στο άπειρο. Από την άλλη, βλέπουμε ότι κάθεται ανάποδα και το ένα πόδι της κάνει την κίνηση να γυρίσει για να καθίσει σωστά. Βρίσκεται δηλαδή σε ένα μεταίχμιο. Επειδή, λοιπόν, θεωρούμε ότι κάθε έργο χαρακτηρίζει και τον χωροχρόνο που δημιουργείται, κι επειδή αυτό το έργο έγινε πριν από 5 χρόνια, δώσαμε σημαίνοντα και σημαινόμενα που να είναι σύγχρονα.

Π: Το έργο θα είναι συνεχώς επίκαιρο όσο οι λαοί δεν προσεγγίζουν τις προσδοκίες του μύθου. Δηλαδή της ένωσης, της δημιουργίας, της συνεργασίας. Όσο δεν γίνεται αυτό, θα είμαστε πάντα στο μεταίχμιο να γυρίσουμε και να κάτσουμε σωστά.

Αρκετά έργα σας φέρουν ένα στοιχείο που παραπέμπει στην λατρευτική τέχνη της αρχαιότητας και τη μυθολογία. Μία τέχνη που δίνει την αίσθηση της συνομιλίας με το θείο. Σας απασχολεί η σχέση Θεού και ανθρώπου;

Ν: Κάθε καλλιτέχνης κουβαλάει τα βιώματά του. Από μικροί κι εμείς -χωρίς να το επιλέξουμε- ακολουθήσαμε μια θρησκεία από την οποία πήραμε κάποιες παραστάσεις. Αργότερα μεγαλώνοντας και ωριμάζοντας σε ενδιαφέρει να μάθεις κι άλλα πράγματα, για άλλες θρησκείες. Πλουτίζεις λοιπόν τις εμπειρίες σου και βρίσκεις μοιραία τον κοινό παρανομαστή των λατρευτικών παραδόσεων. Δηλαδή την αδυναμία που αισθάνεται ο άνθρωπος μπροστά σε μεγάλα γεγονότα, την πεποίθηση ότι όλα από κάπου εκπορεύονται αλλά και την ανάγκη του ανθρώπου να απευθυνθεί κάπου.

Π: Η προσευχή και η ικεσία είναι συνεχώς παρούσες στη ζωή. Αρκεί βέβαια αυτή η στάση να μην γίνει μοιρολατρία.

Τη δεκαετία του ’80 κι ενώ είχατε ολοκληρώσει τις σπουδές σας ως ηλεκτρολόγος μηχανικός και ηλεκτρονικός

«Το “Success Stories” για εμάς είναι μια τάση που επικρατούσε τα τελευταία χρόνια να βαφτίζουμε επιτυχία την αποτυχία μας...»

αποφασίζετε να ακολουθήσετε τον δρόμο της γλυπτικής. Τι έγειρε την πλάστιγγα υπέρ της τέχνης και όχι της επιστήμης;

Π: Με την τέχνη είχαμε επαφή από πιτσιρικάδες. Στις διακοπές ο πατέρας μας που ήταν χαλκοουργός μάς έπαιρνε και δουλεύαμε στο εργαστήριο μαθαίνοντας τα μυστικά της κατεργασίας των μετάλλων. Αργότερα στην επιλογή που κάναμε μάς βοήθησε και ο Νίκος Κούνδουρος που είναι οικογενειακός φίλος και συντοπίτης. Ήξερε τον πατέρα μας, έβλεπε αυτά που φτιάχνουμε και μας ενθάρρυνε.

Ν: Από την αρχή πάντως θέλαμε να υπάρχει έρωτας με την τέχνη.

Και το θέμα του βιοπορισμού;

Π: Κάναμε συνεργασίες με αρχιτέκτονες. Φτιάχνουμε ειδικές κατασκευές και σχεδιάζουμε, μεταξύ άλλων, λειτουργικά - χρηστικά αντικείμενα. Επιθυμία μας άλλωστε είναι η τέχνη να είναι προσβάσιμη από όλους, να μην είναι προνόμιο μόνο των πλουσίων. Θέλουμε να υπάρχει στην καθημερινότητά μας και να συμβάλει με ένα τρόπο στην παιδεία του κόσμου.

Επιλέξατε να μείνετε στην Κρήτη που γεννηθήκατε, μακριά από το καλλιτεχνικό κέντρο της Αθήνας. Δεν είναι ακριβό το τίμημα αυτής της επιλογής;

Ν: Έχει ένα τίμημα αλλά ήταν επιλογή. Για παράδειγμα το Minos Beach - Art Hotel έχει διοργανώσει 3-4 μπιενάλε

όπου είχαμε την ευκαιρία να συνεργαστούμε με μεγάλα ονόματα. Μεταξύ αυτών η Λίντα Μπένγκλις η οποία είχε δει τα έργα που φτιάχναμε, τις άρεσαν και μας πρότεινε να πάμε στη Νέα Υόρκη για να δουλέψουμε στο δικό της εργαστήριο. Δεν θέλαμε όμως να κάνουμε αυτό το βήμα και προτιμήσαμε να παραμείνουμε στην επαρχία. Αλλωστε πιστεύουμε ότι η τέχνη είναι όπως τα παλιά χαρτονομίσματα που είχαν αντίκρισμα σε χρυσό. Πιστεύουμε δηλαδή ότι η τέχνη είναι “πληρωτέα επί τη εμφανίσει”, δεν είναι το τι θα σου πούνε ή τι θα γράψουν. Δεν είναι προϊόν μάρκετινγκ. Εμείς θέλουμε να κάνουμε πέντε πράγματα που μας ευχαριστούν. Από εκεί κι ύστερα αν έρθει ή δεν έρθει η αναγνώριση, ειλικρινά δεν μας απασχολεί.

Γράφετε κάπου, μιλώντας για τις ώρες που περνάτε δουλεύοντας, ότι «το εργαστήριο είναι η ζωή μας». Δηλαδή;

Ν: Το εργαστήρι μας σε ένα βαθμό έχει αντικαταστήσει το σπίτι μας. Πάμε το πρωί και φεύγουμε το βράδυ. Δεν είναι όμως εντατική η εργασία μας. Μην θαρρεί κανένας ότι παλεύουμε από το πρωί μέχρι το βράδυ.

Π: Γίνονται πολύωρες συζητήσεις. Ψήνουμε φαγητά, έχουμε κι ένα βαρέλι με κρασί και ιδίως τον χειμώνα γίνονται παρέες. Δημιουργείς στο εργαστήριο αλλά και επικοινωνείς με τους ανθρώπους.

Ν: Είναι κι αυτός ένας από τους λόγους που μείναμε στην επαρχία.

Παράλληλες εκδηλώσεις

Να σημειώσουμε ότι στο πλαίσιο των παράλληλων εκδηλώσεων της έκθεσης αύριο, Κυριακή στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου (Κ.Α.Μ) στις 8μ.μ. θα γίνει παρουσίαση του μύθου της Αρπαγής της Ευρώπης, την επιρροή του στην τέχνη και τις ερμηνείες και τους συμβολισμούς του θέματος από την αρχαιότητα έως σήμερα από τη φιλόλογο - αρχαιολόγο Φωτεινή Κωστάκη. Επίσης, ο καλλιτεχνικός επιμελητής της έκθεσης δρ Κωνσταντίνος Β. Πρώμος θα παρουσιάσει το γλυπτό του Στρα-

σβούργου των αδελφών Σωτηριάδη. Επίσης, τη Δευτέρα, 3 Φεβρουαρίου, στο Νεώριο Μόρο - Ιστιοπλοϊκός Ομιλος Χανίων θα γίνει η προβολή της ταινίας “Η αρπαγή της Ευρώπης” του Αγγελου Σπάρταλη. Η ταινία αναφέρεται στο γλυπτό των αδελφών Νίκου και Παντελή Σωτηριάδη, ένα γλυπτό 5 τόνων που κατασκευάστηκε στον Άγιο Νικόλαο και μεταφέρθηκε από την Κρήτη στη Γαλλία και παράλληλα σε μία μάνα, σε μία άλλη ελληνική πόλη, που παρακαλεί να της επιστρέψουν το πτώμα του γιου της. Ο σκηνοθέτης θα προλογίσει την ταινία και μετά την προβολή θα απαντήσει σε ερωτήσεις των θεατών.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΑΡΙΔΑΚΗΣΓΙΩΡΓΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΣ

ια δεκαετίες στα Νοχιά, στα ημιορεινά του Κολυμπαρίου, κτυπούσε η καρδιά των κεραμικών στη Δυτική Κρήτη. Πηγή παραγωγής της λαΐνας, με πολύ μεγάλη αναγνώριση σε Ελλάδα και εξωτερικό. Πλέον τίποτα δεν θυμίζει σήμερα το ένδοξο παρελθόν. Παλιότερα κάθε σπίτι είχε το δικό του εργαστήριο παραγωγής.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΑ ΝΟΧΙΑ

“Πατρίδα” του πηλού και των κεραμικών

Τώρα υπάρχει μόνο ένα μέσα στο χωριό. Όμως η φήμη της περιοχής παραμένει, το ίδιο και το πείσμα κάποιων ανθρώπων της που συνεχίζουν παλεύουν καθημερινά με τον πηλό.

Ενας εξ αυτών ο κ. Παναγιώτης Τζινευράκης γέννημα - θρέμμα Νοχιανός. Ξεκίνησε στην ξυλογλυπτική όμως εξαιτίας ενός προβλήματος υγείας την εγκατέλειψε γρήγορα. Αποφάσισε να ασχοληθεί με τον πηλό ξεκινώντας από ένα τροχό που βρήκε στα σκουπίδια! «Βρήκα τον τροχό στα απορρίμματα και είχε ακόμα τις κουτσουλιές πάνω του! Για να μου το φτιάξουν ήθελαν 12.000 δρχ. τότε και εγώ είχα 2.000. Πήρα από ένα φίλο δανεικά, τον έφτιαξα και ξεκίνησα το εργαστήριο» μας εξηγεί καθώς συνεχίζει να δουλεύει στον πάγκο του.

Στο εργαστήριο του όλα είναι στην εντέλεια. Οι πάγκοι, οι πάγκοι όπου πλάθει τον πηλό, ο τροχός, η γωνιά όπου τα κεραμικά βάζονται, η έκθεση. Κεραμίστας, σημαίνει και καλλιτέχνης και αυτό το διαπιστώνεις βλέποντας τις δημιουργίες του. Από διακοσμητικά και είδη λαϊκής τέχνης, μέχρι χρηστικά εργαλεία και αντικείμενα. Όλα στο χέρι με πολύ μεράκι.

«Η περιοχή μας εδώ και χιλιάδες χρόνια έχει μια παράδοση στα κεραμικά λόγω της πρώτης ύλης. Στους πρόποδες των λόφων γύρω από το χωριό υπάρχουν μεγάλες ποσότητες καθαρού άργιλου. Τα “πυρολίκια” όπως τα λέμε» λέει.

Οι παλιοί κεραμοποιοί έπρεπε να εξορύξουν τον πηλό, να τον κατεργαστούν καλά, πριν ξεκινήσουν να του δίνουν σχήμα.

Πάνω στην ίδια λογική συνεχίζει σήμερα και ο κ. Τζινευράκης. Απλά, τα μηχανήματα είναι περισσότερα, οι τροχοί ηλεκτρικοί, δεν χρειάζονται καμίνια αλλά ηλεκτρικοί φούρνοι. Το πάθος όμως για την τελειότητα παραμένει το ίδιο.

Και όμως η παπουτσουκιά, δεν είναι αληθινή αλλά πήλινη! Τα φύλλα, οι καρποί... τα πάντα.

Η κα Ευαγγελία επί το έργον.

Νοχιά μετά τον πόλεμο. Οι Νίκος, Μανούσος, Ηλίας Αποστολάκης και Γιάννης Χατζηδάκης σε ένα από τα πολλά αυτοσχέδια εργαστήρια της εποχής.

Ευτυχία και Μιχάλης Παπουτσάκης, από τους παλιούς κεραμοποιοί.

«Τα Νοχιά ήταν για χρόνια η πατρίδα της λαϊνας» λέει ο Κ. Φαραντάκης.

«Ήταν ιεροτελεστία»

«Από παιδί θυμάμαι όλες οι οικογένειες να ασχολούνται με τα κεραμικά. Σε όλο το χωριό υπήρχαν δεκάδες καμίνια. Το ψήσιμο ήταν μια ιεροτελεστία πραγματική» μας λέει ο κ. Κωστής Φαραντάκης, πρόεδρος της τοπικής κοινότητας.

Τις περίφημες λαϊνες των Νοχιών τις έπαιρνε ένας μπακάλης - έμπορος που τις φόρτωνε σε ένα αυτοκίνητο και τις πουλούσε σε όλη την Κρήτη, όπως θυμάται ο συνομιλητής μας. «Το να βγάλεις το χώμα, να φτιάξεις τον πηλό, να κόψεις ασπιρίδες για τα καμίνια, ήθελε πάρα πολλή δουλειά. Ο τροχός ήταν με το πόδι και όποιος είχε

μυαλό και παρακολουθούσε, μάθαινε» τονίζει. Μεταπολεμικά δεν είναι υπερβολή να ειπωθεί ότι κάθε σπίτι είχε και το δικό του εργαστήριο παραγωγής λαϊνας και άλλων κεραμικών.

Όσο για το αν υπάρχει ελπίδα στο μέλλον η τέχνη αυτή να αναβιώσει στο χωριό, ο κ. Φαραντάκης δηλώνει απαισιόδοξος.

Μπορεί το χωριό να έχει 150 κατοίκους αλλά ενδιαφέρον δεν υπάρχει. «Δεν υπάρχει νεολαία για να ασχοληθεί κατ' αρχήν. Δεν στηρίχθηκε και η γιορτή λαϊνας που γινόταν εδώ, γι' αυτό και σταμάτησε πριν από 3-4 χρόνια» λέει. Αντίθετη άποψη έχει ο κ. Τζινευράκης. «Μια σπίθα χρειάζεται... μια σπίθα και μπορεί να γίνει κάτι καλό» λέει.

Από τους πιο νέους που ασχολείται με την κεραμική ο Νίκος.

«Μεγάλωσα στο Εργαστήριο»

«Μεγάλωσα μέσα στο εργαστήριο κεραμικής. Επομένως ήταν λογικό να ασχοληθώ με αυτό το επάγγελμα» μας λέει ο Νίκος, ο πιο νέος που ασχολείται με την παραγωγή κεραμικών.

«Πρέπει να το έχεις μέσα σου για να ασχοληθείς με την κεραμική, δεν είναι εύκολη δουλειά. Δεν ξέρω αν ακολουθήσω τη δουλειά του πατέρα μου. Ο χρόνος θα δείξει» είναι τα λόγια του.

Ο πατέρας του Νίκου, ο Παναγιώτης Τζινευράκης πάντως έχει άλλη άποψη. «Είναι πιο "ψείρας" από μένα και μπορεί να κάνει πολύ καλή δουλειά» λέει.

Καλλιτέχνης του πηλού ο κ. Παναγιώτης Τζινευράκης.

ΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΤΑΛΕΝΤΟ

«Μπορεί να φαίνεται εύκολο αλλά δεν είναι, χρειάζεται πολύς κόπος για να βγάλεις μεροκάματο. Εργαζόμαστε πάρα πολλές ώρες. Το μεγαλύτερο πλεονέκτημα μας; Το ταλέντο του άντρα μου» μας αναφέρει η κ. Ευαγγελία, σύζυγος του Παναγιώτη και πιστή βοηθός του στο εργαστήριο.

Τα Νοχιανά κεραμικά παραμένουν περιζήτητα σε όλη τη χώρα. «Πριν την κρίση θα είχαμε και 450 πελάτες σε Ελλάδα και εξωτερικό όπου πουλούσαμε χονδρικά. Με την κρίση τα πράγματα δυσκόλεψαν πολύ. Η κίνηση μειώθηκε πάρα πολύ. Η Σαντορίνη που απορροφούσε πολύ μεγάλο όγκο κεραμικών, σταμάτησε να πληρώνει. Έτσι μειώσαμε τους πελάτες μας και στέλνουμε μόνο σε αυτούς που μας πληρώνουν» λέει η κ. Ευαγγελία, συμπληρώνοντας πως στη λιανική σε δύο καταστήματα σε Κολυμπάρι και Πλατανιά διαθέτουν ένα άλλο μέρος της παραγωγής τους.

Οι επισκέψεις όμως τουριστών εγχώριων και ξένων στην περιοχή είναι πολύ συχνές καθώς τα Νοχιά έχουν το όνομα. Τότε ο κ. Τζινευράκης θα αφήσει τον πάγκο του, θα τους ξεναγήσει, θα τους βο-

Μια πύληνη κολυμπήθρα.

θήσει να καθήσουν στον τροχό και να δουλέψουν πάνω στον πηλό.

Στα αξιοσημείωτα το γεγονός ότι πολλές φορές ο κεραμοποιός δεν πληρώνεται για τον κόπο του αλλά βλέπει άλλους να καρπώνονται την υπεραξία. «Είχε έλθει κάποιος εδώ στο εργαστήριο. Μου λέει "πόσο έχεις τα τασάκια", του λέω "5 ευρώ". Τα ίδια στη Σαντορίνη έχουν 25 ευρώ και λένε ότι είναι ακριβά γιατί είναι από λάβα. Έμαθα και βρήκα ότι τα δικά μου τασάκια τα πουλούσαν 25 ευρώ, λέγοντας ότι είναι από λάβα!» μας αναφέρει.

Έχοντας πάθος με τη δουλειά του, ο κ. Παναγιώτης μας δηλώνει πως αν υπήρχε μια σχολή, ο ίδιος πολύ πρόθυμα θα δίδασκε όπως είχε κάνει άλλωστε και στο παρελθόν. «Γιατί είναι μια μοναδική τέχνη που αξίζει να παραμείνει ζωντανή. Ειδικά στα Νοχιά με μια παράδοση χιλιετιών» καταλήγει.

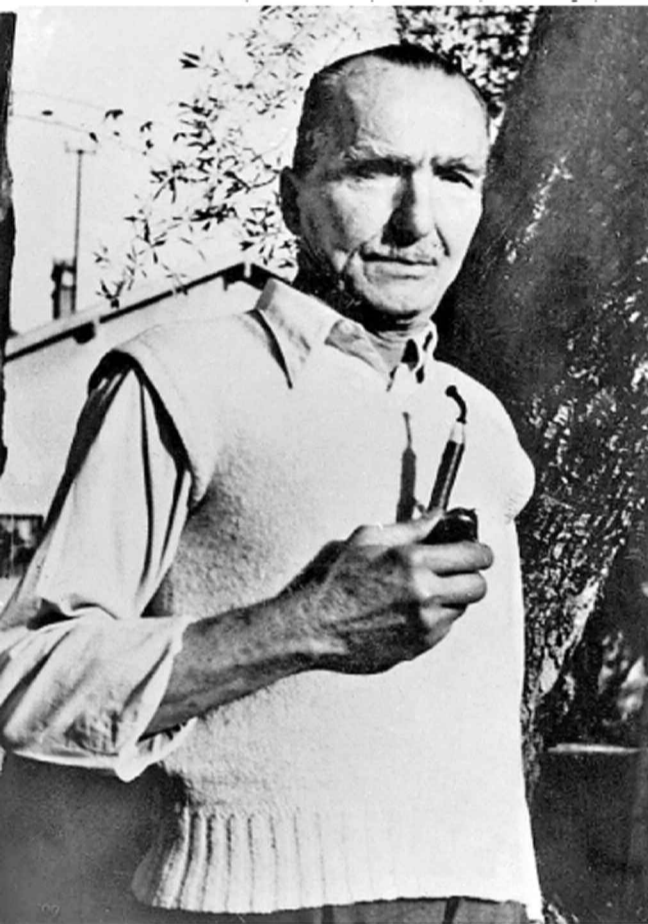
ΕΝΑ ΒΗΜΑ ΠΡΙΝ ΤΟΝ ΑΦΟΡΙΣΜΟ

Θρησκευτικές επιθέσεις

στον Νίκο Καζαντζάκη

του ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ,
εκπαιδευτικού Δ.Ε.

negreonte2004@yahoo.gr

Ο Νίκος Καζαντζάκης ήταν ένας λογοτέχνης που πολεμήθηκε σκληρά τόσο από το συντηρητικό πολιτικό όσο και από το εκκλησιαστικό κατεστημένο στα πρώτα μετακατοχικά χρόνια αλλά και την εποχή αμέσως μετά τον Εμφύλιο πόλεμο. Ας μην ξεχνάει, άλλωστε, κανείς πως το "κράτος των δωσιλόγων" της Κατοχής με τις συνεχείς παρεμβάσεις του από το 1946 έως το 1957 "πέτυχε" να μην του απονεμηθεί το βραβείο Νόμπελ στο οποίο ήταν ο επικρατέστερος υποψήφιος. Χαρακτηριστική είναι η φράση του Αλμπέρ Καμύ, ο οποίος πήρε το Νόμπελ το 1957, σε γράμμα του προς την Ελένη Ν. Καζαντζάκη: «...Και ακόμα δεν ξεχνώ πως τη μέρα που λυπόμουν να δεχθώ μια διάκριση, που ο Καζαντζάκης άξιζε εκατό φορές περισσότερο, επήρα από εκείνον το πιο γενναίο δωρο από όλα τηλεγράφημα...».

Για την επίθεση που δέχθηκε ο Νίκος Καζαντζάκης οι συγγραφείς Τάσος Βουρνάς και Κούλα Ξηραδάκη έγραψαν στον τόμο τον αφιερωμένο στο μεγάλο Κρητικό συγγραφέα της σειράς "Οι μεγάλοι Έλληνες αμφισβητίες":

«...Πρέπει εξαρχής να παρατηρήσουμε ότι η επίθεση που δέχτηκε για το έργο του και τις ιδέες του από τη Δεξιά και τους

εκκλησιαστικούς κύκλους του κατεστημένου ήταν δυσανάλογη με τα πολιτικά ή κοινωνικά μηνύματα που θέρμανε στις σελίδες του.

Στον χώρο των νεοελληνικών γραμμάτων υπήρξαν συγγραφείς και στοχαστές με συγκεκριμένη επαναστατική δράση που δέχτηκαν λιγότερα ιδεολογικά πυρά και οι αντίπαλοί τους περιορίστηκαν στην απομόνωσή τους -όταν δεν τους υπέβαλαν στη δοκιμασία του προσωπικού διωγμού με τον αστυνομικό μηχανισμό.

Τι ήταν εκείνο που υπεκίνησε τη λυσαυαία επίθεση του κατεστημένου κατά του Καζαντζάκη; Χωρίς άλλο η περάστια διεθνής του αναγνώριση. Το γεγονός ότι ο συγγραφέας και στοχαζόμενος άνθρωπος ανήκε στην αντίπερα όχθη δεν του το συχώρησαν. Και μην μπορώντας να του επισείσουν τον κόκκινο μανδύα του κομμουνισμού, βρήκαν βολική την πανάρχαια λύση του "άθεου". Απελπιστικά καθυστερημένο σε μεθόδους, το παπαδαριό ανέσυρε τα σκουριασμένα όπλα, τα ίδια που μεταχειρίστηκε εκατό χρόνια πριν κατά του Εμ. Ροϊδη ή του Θεόφιλου Καΐρη. Και μ' αυτά σημάδεψε τον Καζαντζάκη, μέσα σε μια τρομοκρατημένη μετεμφυλιοπολεμική Ελλάδα, διαγουμισμένη από τις

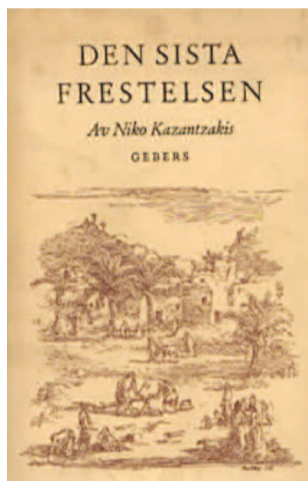
Μ

ια ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ θρησκόληπτων εθνικιστών "κατοίκων" του Ηρακλείου Κρήτης, που, "αποκαλύπτοντας" το αντιχριστιανικό και γενικώς αντιθρησκευτικό, κακότεχνο, βάνουσο, χυδαίο και ανελεύθερο χαρακτήρα του έργου του Νίκου Καζαντζάκη θέτουν το 1954 ως στόχο τον αφορισμό του "αποστατήσαντος" και των θαυμαστών του έργου του από την Εκκλησία της Κρήτης...

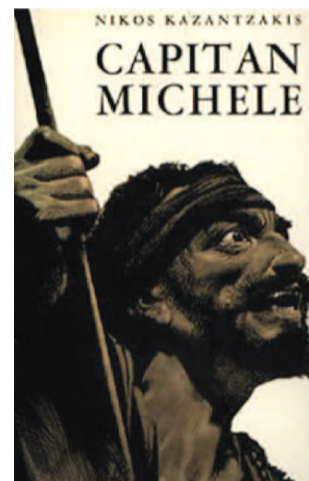
σκοτεινές δυνάμεις ενός εφιαλτικού κλίματος...».

Δεν προξενεί, επομένως, εντύπωση που στα μέσα Ιουνίου του κοσμοσωτήριου έτους 1954, η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος, έναν χρόνο πριν κυκλοφορήσει το μυθιστόρημα: "Ο τελευταίος πειρασμός" στα ελληνικά θέλησε να τον αφορίσει, μα τελικά εξέδωσε ανακοινωθέν, υπογραφόμενο μάλιστα από τον πρόεδρό της αρχιεπίσκοπο Αθηνών και Πάσης Ελλάδος Σπυρίδωνα, με τον τίτλο "Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ Ν. ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ" που δημοσιεύτηκε 1954 στο Επίσημον Δελτίον της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Είναι μάλλον επιβεβαιωμένο πως ο Νίκος Καζαντζάκης απέφυγε τον αφορισμό κυριολεκτικά την τελευταία στιγμή μετά από προσωπική παρέμβαση στην Ιερά Σύνοδο της διαβόητης Φρειδερίκης που φοβόταν προφανώς το διεθνές ρεζιλίκι. Η Εκκλησία της Ελλάδας περιορίστηκε να καταδικάσει τα βιβλία, να καλέσει τους πιστούς να μην τα διαβάσουν και να ζητήσει εμμέσως από την πολιτεία να τα απαγορεύσει. Κι ακόμη παρέπεμψε ουσιαστικά το θέμα στην Εκκλησία της Κρήτης που υπάγεται στο Οικουμενικό Πατριαρχείο. Το ενδεχόμενο, ωστόσο, δίωξης του βιβλίου συζητήθηκε και μέσα στην ελληνική Βουλή με τους βουλευτές των κομμάτων του λεγόμενου "Κέντρου" (Μητσοτάκης, Ζορημάς, Παπασπύρου κ.ά.) να ασκούν δριμύτατη κριτική. Πάντως, ο "Πειρασμός" συμπεριλήφθηκε και στο Index των Απαγορευμένων Βιβλίων του Βατικανού. Ο Καζαντζάκης απάντησε στέλνοντας στην Αγία Εδρα ένα τηλεγράφημα με την περίφημη φράση του Τερτυλιανού: «Στο δικαστήριό σου, Κύριε, κάνω έφεση» με την προσθήκη των φράσεων: «Με καταραστήκατε άγιοι πατέρες, εγώ σας δίνω την ευχή μου. Εύχομαι η συνείδησή σας να

Η πρώτη έκδοση του μυθιστορήματος: Ο "τελευταίος πειρασμός" στα σουηδικά Στοκχόλμη: Hugo Gebbers Forlag, 1952.

Η έκδοση του μυθιστορήματος: "Ο Καπετάν Μιχάλης" στα ιταλικά, Μιλάνο: Aldo Martello Editore, 1959.

είναι τόσο καθαρή όσο η δική μου και να είστε τόσο ηθικοί και θρησκευόμενοι όσο είμαι εγώ». Εκείνη την εποχή Πάπας ήταν ο Πίος ΙΒ΄...

Σ' αυτό το μήκος κύματος κινούμενα θρησκόληπτα μέλη και οπαδοί παραχριστιανικών και εθνικιστικών ομάδων του Ηρακλείου Κρήτης συνέταξαν το 1954 ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ, ώστε να ριχτεί ο Νίκος Καζαντζάκης και το έργο του στην πυρά και να αφοριστεί από την Εκκλησία της Κρήτης.

Σ' αυτήν δε τσιγκουνεύονται τους αρνητικούς και απαξιωτικούς χαρακτηρισμούς για το έργο του πιο διαβασμένου Έλληνα συγγραφέα, το οποίο είναι: «προδότης αντιχριστιανικών και γενικώς αντιθρησκευτικών», αφού με αυτό ρυπαίνει τα πάντα, ακόμα και τον Ιησούν παρουσιάζοντας τον σα χυδαίο εραστή «μεριμνώντα και απ' αυτού τουότου του Σταυρού περί τους αθεμίτους αυτού έρωτας». Και συμπληρώνουν με προφανή απδία: «Τοιαύτη ελευθερία, επιτρέπουσα την ασέβεια..., είναι απαράδεκτος,... και δη εις κράτη Χριστιανικά και ευνομούμενα».

Ο Νίκος Καζαντζάκης δεν ήταν στα μάτια των συντακτών της ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ απλά

διίσχυρίζονται, ότι ο λογοτέχνης ούτος τυγχάνει μέγας Χριστιανός». Κάτι τέτοιοι τύποι, ωστόσο, που είναι τάχα «πολιτισμένοι» και δίδουν «ελεύθεροι και άνευ προκαταλήψεων άνθρωποι» στην καλύτερη των περιπτώσεων εθελουφλούν, αφού ονομάζουν ελευθερία την πλέον ειδική δουλεία και Δημοκρατία την πλέον απαισία τυραννίδα «ως π.χ. εν τη Σοβιετική Ενώσει συμβαίνει».

Διαβάοντας οι συντάκτες της ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ το ιδιαίτερα δημοφιλές και πολυμεταφρασμένο μυθιστόρημα του Νίκου Καζαντζάκη "Ο τελευταίος πειρασμός" μάλλον δεν πρέπει να είχαν καταλάβει ούτε τον...

Ιησού Χριστό τους από τους στοχασμούς και την αγωνία του συγγραφέα της "Ασκητικής".

Η προσέγγισή τους δεν τους επέτρεπε να αναγνωρίσουν στο πρόσωπο του Χριστού που σμίλευσε ο Νίκος Καζαντζάκης τους δύο χαρακτήρες, τον θεικό και τον ανθρώπινο, οι οποίοι βέβαια ακροβατούν πάνω στο

1957: Στιγμιότυπο από την κηδεία του Νίκου Καζαντζάκη στο Ηράκλειο.

1 Βλ. Πάτροκλος Σταύρου, Όταν δεν τους περίμεναν. Η κοινή υποψηφιότητα Καζαντζάκη και Σικελιανού και η ελληνική πρόταση για τον Σωτήρη Σκίπη και τον Γεώργιο Βουγιουκλάκη, Εφημερίδα: ΤΟ ΒΗΜΑ, 15/10/2000.

2 Η πρώτη έκδοση του έργου: «Ο τελευταίος πειρασμός» του Νίκου Καζαντζάκη στα Ελληνικά έγινε το 1955 από τις εκδόσεις Δίφρος (βλ. Ν. Καζαντζάκης, Ο τελευταίος πειρασμός, Αθήνα: Δίφρος 1955). Κυκλοφορούσε, ωστόσο, από το 1952 στα Γερμανικά (βλ. Niko Kazantzakis, Die letzte Versuchung, μετάφραση στα γερμανικά Werner Krebs, Βερολίνο/Grunewald: εκδ. Herbig 1952).

3 Κωνσταντίνος Τζήκας, Τα αγαπημένα βιβλία των λογοκριτών, Athens voice.gr, 15/06/2012. (βλ. <http://www.athensvoice.gr/article/culture/books/reviews>).

4 Το Θρασάκι είναι ο μικρός γιος του Καπετάν Μιχάλη στο ομώνυμο μυθιστόρημα που ο πατέρας του Καπετάν Μιχάλη, ο Καπετάν Σήφιακας, τον βάζει να του μάθει γράμματα στα γεράματά του, μόνο και μόνο για να γεμίσει τους τοίχους του χωριού με το επαναστατικό σύνθημα: "Ελευθερία ή Θάνατος".

5 Βλ. "Εστία", 31.8.1946.

Κρητικά θέματα σε παλιά αναγνωστικά

Όλοι γνωρίζουμε το ετερόχρονο ενδιαφέρον που εκδηλώθηκε τα τελευταία χρόνια για τα παλιά αναγνωστικά. Την έκταση του φαινομένου μπορεί να εκτιμήσει κανείς από το πλήθος των φωτοτυπικών επανεκδόσεων που κυκλοφορούν, αρκετές από τις οποίες βλέπουμε να προσφέρονται ως δέλεαρ και με τα κυριακάτικα φύλλα μεγάλων αθηναϊκών εφημερίδων.

Γ. Π. ΕΚΚΕΚΑΚΗΣ

Εώρπισα το φαινόμενο άξιο σχολιασμού και φρόντισα να διατυπώσω την προσωπική μου άποψη με άλλο σημείωμα σε εφημερίδα της πόλης μου.

Εκείνο που θα ήθελα να επισημάνω κι εδώ είναι μια διαπίστωση που θα πρέπει να προβληματίσει:

Μέχρι και τα προπολεμικά χρόνια, οι υπεύθυνοι των Βιβλιοθηκών μας θεωρούσαν, προφανώς, τα αναγνωστικά ως βιβλία που δεν είχαν θέση στα ράφια τους.

Με τον ίδιο, άλλωστε, τρόπο αντιμετώπισαν και τις λαϊκές εκδόσεις των αριστουργημάτων της κρητικής λογοτεχνίας: του Ερωτόκριτου, της Ερωφίλης, της Βοσκοπούλας κ.λπ..

Και στις δυο περιπτώσεις, η αδυναμία των αρμοδίων να εκτιμήσουν, να κρίνουν και να προβλέψουν είχε ως αποτέλεσμα την απώλεια στοιχείων της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Εχοντας ασχοληθεί ειδικά με τις εκδόσεις του Ερωτόκριτου, εκτιμώ ότι οι μισές περίπου από τις εκδόσεις του ποιήματος έχουν χαθεί.

Αν κρίνω από τις πληροφορίες που παρέχει το διαδίκτυο, κάτι ανάλογο πρέπει να έχει συμβεί και με τα αναγνωστικά. Το συμπεραίνω επειδή πολλά από τα αναγνωστικά που τυχαίνει να έχουν διασωθεί στο δικό μου αρχείο δεν είναι ανιχνεύσιμα στο διαδίκτυο.

Και δεν αναφέρομαι, βεβαίως, σε αναγνωστικά Κρητών συγγραφέων (Γαλάτεια Καζαντζάκη κ.ά.), ούτε σ' εκείνα που τυπώθηκαν στην Κρήτη (βλ. εικ.).

Σαν αντίδραση, σκέφτηκα να επιχειρήσω μια προσπάθεια αναδρομικής καταγραφής των μη κρητικών αναγνωστικών της περιόδου 1900 -1940.

Κατά την πρώτη φάση της προσπάθειας, διαπίστωση ότι τα κρητικού ενδιαφέροντος θέματα που περιλαμβάνονται στα ελληνικά αναγνωστικά της συγκεκριμένης περιόδου είναι ελάχιστα. Ενδεικτικά, μεταφέρω εδώ (μεταγλωττισμένο κατά λέξη) μέρος ενός τέτοιου θέματος. Το βρήκα σ' ένα άγνωστο [;] αναγνωστικό του 1927 για την Ε' τάξη (βλ. εικόνα εξωφύλλου του). Το κομμάτι έχει τον τίτλο "Ο μικρός Κρητικός" και καταλαμβάνει τις σελίδες 25-27 του βιβλίου. Ας το δούμε:

«Ήταν Σεπτέμβρης και τα μαθήματα είχαν αρχίσει στα σχολεία. Μια μέρα σ' ένα σχολείο της Θεσσαλονίκης μπήκε ο διευθυντής στην αίθουσα της τέταρτης τάξης με ένα νέο μαθητή. Ήταν ένα πολύ μελαχρινό παιδί με μεγάλα μαύρα μάτια και με φαρδιά ρούχα, σαν αυτά που φορούν οι νησιώτες.

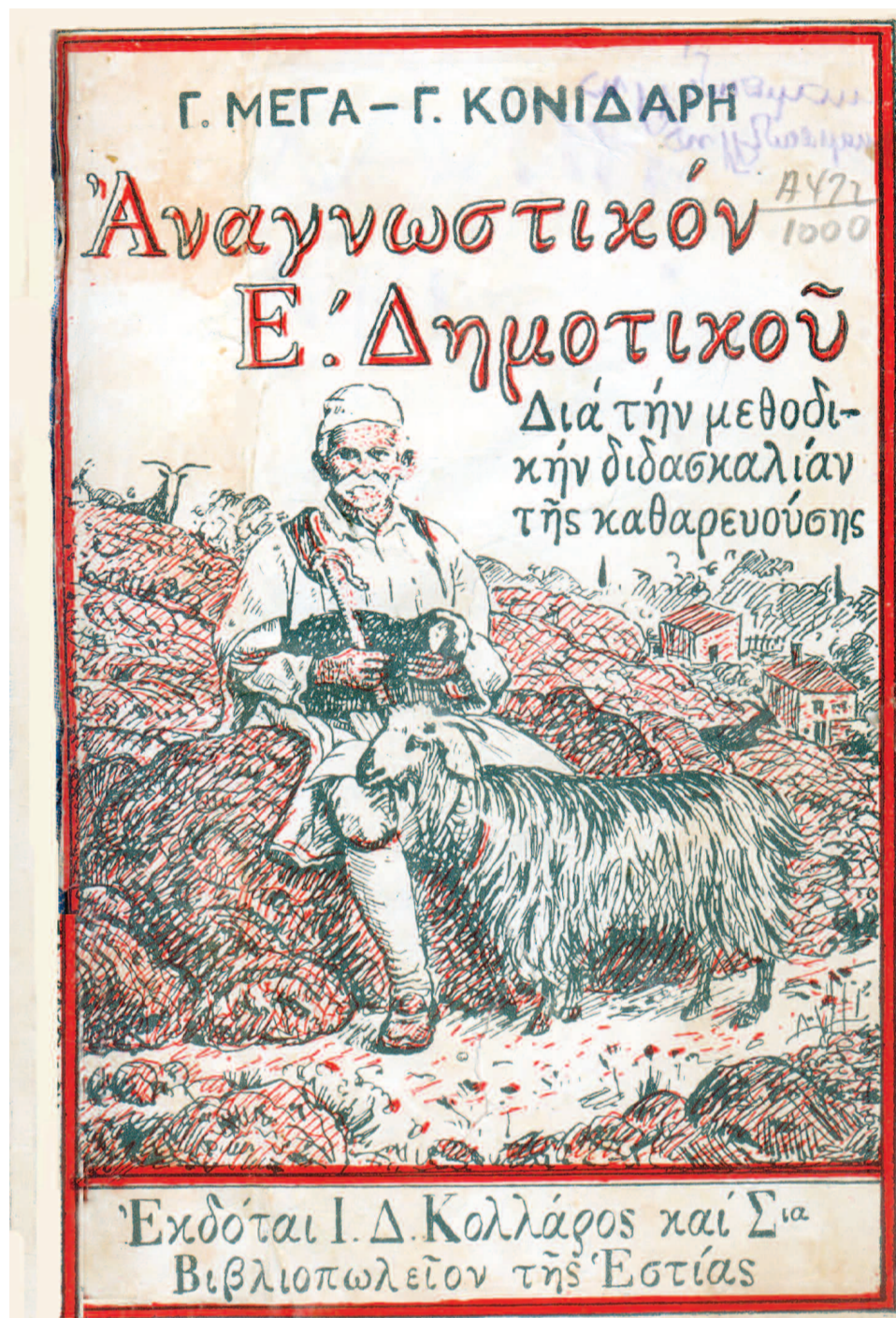
Ο διευθυντής, αφού ψιθύρισε κάτι στον δάσκαλο, έφυγε, ενώ το παιδί έμεινε εκεί, με τα μεγάλα μαύρα μάτια του να κοιτάζουν κάπως τρομαγμένα.

Τότε ο δάσκαλος το πήρε από το χέρι και είπε στους μαθητές της τάξης: Πρέπει να χαρείτε γιατί σήμερα μπαίνει στο σχολείο μας ένας μικρός Έλληνας, ο οποίος γεννήθηκε στα Σφακιά της Κρήτης, πεντακό-

σια μίλια μακριά από δω. Προέρχεται [δηλαδή] από ένα ένδοξο νησί, το οποίο αγωνίστηκε χρόνια για την ελευθερία του και έδωσε στην Ελλάδα μεγάλους άνδρες. Έρχεται από το μεγαλύτερο νησί της πατρίδας μας, όπου υπάρχουν ψηλά βουνά και σκιερά δάση, ενώ οι κήποι του ευωδιάζουν από τους ανθούς της λεμονιάς και της πορτοκαλιάς. Αγαπήστε τον για να μην αισθάνεται ότι είναι ξένος εδώ. Αποδείξτε ότι ένα ελληνόπουλο, σε οποιοδήποτε σχολείο της Ελλάδας κι αν έλθει να φοιτήσει, θα βρει παντού αδελφούς.

Αφού είπε αυτά ο δάσκαλος, σηκώθηκε και έδειξε στον μεγάλο χάρτη της Ελλάδας πού βρίσκονται τα Σφακιά της Κρήτης. Έπειτα, κάλεσε τον Φιλώτα Ξάνθο, τον μαθητή που έπαιρνε πάντα το πρώτο βραβείο. Ο Ξάνθος βγήκε από το θρανίο του και στάθηκε κοντά στην έδρα, απέναντι στον Κρητικό. Ως πρώτο μαθητή της τάξης, του είπε ο δάσκαλος, σε καλώ να χαιρετήσεις εξ ονόματος όλων το νέο συμμαθητή σας...., κ.λπ., κ.λπ..

Μακάρι να υπάρχουν φίλοι των παλιών αναγνωστικών που θα θελήσουν να συμβάλουν στη διερεύνηση ενός θέματος που το δημιούργησε η απρονοοσία των ιθυνόντων.

Το έγχρωμο εξώφυλλο του αναγνωστικού απ' όπου αντλήθηκε το θέμα για τον μαθητή από τα Σφακιά (αρχείο Γ.Π.Ε.).

Ένα αναγνωσματοβιβλίο του 1916 θεωρείται το πρώτο με έγχρωμο εξώφυλλο. Ανάμεσα στα παιδιά βλέπουμε κι ένα κρητικόπουλο (από το διαδίκτυο).

Ένα παλιό "κρητικό" αναγνωστικό. Αντίτυπά του εντόπισα μόνο στη Δημοτική Βιβλιοθήκη των Χανίων και στο Ιστορικό Αρχείο Κρήτης (βλ. και Κρητικά Βιβλία Β', τόμ. Β/1990, αρ. 1409).

Του ΓΙΩΡΓΟΥ
ΔΡΑΚΑΚΗ

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ Α' ΓΥΡΟΥ

Σε καλό δρόμο ο Κισσαμικός

Με την ολοκλήρωση του α' γύρου στο πρωτάθλημα της Γ' Εθνικής κάνουμε σήμερα μία ανασκόπηση στην πορεία του εκπροσώπου των Χανίων Κισσαμικού σε αυτή. Με την ομάδα του Καστελίου να αντιμετωπίζει με ιδιαίτερη επιτυχία την μεγαλύτερη πρόκληση της 88χρονης ιστορίας της και να δείχνει ότι η παραμονή είναι εφικτός στόχος.

Αρκεί να δώσουμε ένα στοιχείο που είναι νομίζουμε χαρακτηριστικό: στο πρώτο μισό του πρωταθλήματος τερμάτισε στην 5η θέση, όπως ακριβώς και πέρυσι σε μία πολύ λιγότερο ισχυρή κατηγορία αφού τότε αφορούσε το περιφερειακό και είχε απέναντί του μονάχα ομάδες από την Κρήτη.

Με ισορροπημένο το... ισοζύγιο νικών και ηττών την περίοδο 2012-13 (από 4) μόνο που φέτος έχει πετύχει 4 ολόκληρες νίκες παραπάνω από τις ήττες στο ίδιο διάστημα του ενός γύρου, δηλαδή 6 έναντι 2!

Φαίνεται καθαρά λοιπόν ότι η δυναμική της χανιώτικης ομάδας είναι πολύ μεγαλύτερη φέτος και θυμίζουμε ότι πρόσφατα απέκτησε πέντε ποδοσφαιριστές από ομάδες Β' Εθνικής (Φούτμπολ Λιγκ) και ένα ακόμα δανεικό από Σούπερ Λιγκ που αναμένεται μόλις "δέσουν" να ισχυροποιήσουν ακόμα περισσότερο τον νεοφώτιστο σύλλογο. Αν και όχι μόνο αγωνιστικά αλλά σε πολλά επίπεδα, ο Κισσαμικός έχει ανέβει κατηγορία και πραγματικά συχνά-πυκνά μας ξαφνιάζει ευχάριστα προχωρώντας σε κινήσεις ουσίας και όχι τόσο συντηθισμένες ακόμα και σε ΠΑΕ μεγαλύτερης κατηγορίας. Με τελευταία, τη συμφωνία με εξειδικευμένη δασκάλα γιόγκα για την καλύτερη αποκατάσταση των ποδοσφαιριστών της ομάδας μετά από τους αγώνες! Ενώ το Γραφείο Τύπου με τον συνάδελφο Λευτέρη Αντωνάκη κάνει και αυτό εξαιρετική δουλειά...

Παραδίπλα σε σχετικό πίνακα υπάρχουν όλοι οι παίκτες που χρησιμοποιήσε ο Σπύρος Μπαξεβάνος στον α' γύρο. Χρησιμοποίησε συνολικά 26 παίκτες και άλλους δύο στην διοργάνωση του Κυπέλλου Γ' Εθνικής όπου και εκεί ο σύλλογος του Καστελίου είχε αξιολογηθεί προχωρώντας μέχρι τους

"4" του ομίλου του. Θυμίζουμε ότι απέκλεισε εντός με 2-0 την Πεύκη και 5-3 στα πέναλτι τον ΠΟΑ (0-0 στα 120') ενώ αποκλείστηκε με 1-0 στην παράταση από τον Ιωνικό στη Νεάπολη. Αναφέρονται ακόμα οι σκόρερ, οι ασίστ και οι αποβολές. Οσον αφορά το θέμα του γκολ, είναι μάλλον εκείνο που χρειάζεται περισσότερη βελτίωση.

Διότι τα 15 γκολ δηλαδή σχεδόν 1 ανά αγώνα είναι μόλις η 8η επίδοση μαζί με τη Νέα Ιωνία- ενώ αντίθετα αμυντικά τα 10 τέρματα παθητικό είναι μέσα στις καλύτερες και συγκεκριμένα 4η. Για τον λόγο αυτό οι μισές από τις έξι μεταγραφές αφορούσαν επιθετικούς παίκτες και οι υπόλοιπες μέσους συν τον Λαζαρίδη που ήρθε να καλύψει το κενό του Ρίζου.

Να προσθέσουμε τέλος ότι όπως φαίνεται καθαρά ο 5ος όμιλος του Κισσαμικού ίσως να είναι και ο πιο ισχυρός από τους έξι ομίλους. Με τους Τράκωνες να αποτελούν την ομάδα έκπληξη και να βρίσκονται αήττητοι στην πρώτη θέση μπροστά από τα δύο μεγάλα φαβορί, τον Ιωνικό Νίκαιας και τον Πανελλευσιναίο. Με την ομάδα της Νίκαιας να έχει προχωρήσει σε σημαντικές μεταγραφές και να διατηρεί πολλές ελπίδες για αντεπίθεση στον β' γύρο -άλλωστε παραμένει και αυτή αήττητη- ενώ ο σύλλογος της Ελευσίνας υποχώρησε λίγο μετά την εντός έδρας ήττα από τον Ιωνικό, διαθέτει όμως πολύ ισχυρό σύνολο και αυτό φαίνεται καθώς ήδη έχει εξασφαλίσει και την παρουσία του στον τελικό του Κυπέλλου απέναντι σε μία από τις ΑΕΛ ή Αγροτικό Αστέρα.

Συμμετοχές

Όπως φαίνεται στο σχετικό πίνακα, Κοκάκης και Γιουρουκάκης είχαν συμμετοχή μονάχα σε ένα αγώνα κυπέλλου

ενώ στον πάγκο σε αγώνα πρωταθλήματος έκασε στον α' γύρο χωρίς να χρησιμοποιηθεί ο Σμίλτος. Ενας μέσος που αποκτήθηκε πρόσφατα ως δανεικός από τον Παναιτωλικό και φυσικά θα αγωνισθεί στον β' γύρο όπως και ο αρκετά έμπειρος μεσοεπιθετικός Γιάννης Κόντης που ήρθε από τον Φωστήρα. Δίπλα με συν (+) οι παίκτες που αποκτήθηκαν την χειμερινή μεταγραφική περίοδο και με πλην (-) όσοι αποχώρησαν.

Σκόρερ

4 γκολ: Χατζηλιόντας (3 με σουτ, 1 με πέναλτι)

3: Εσόνο (όλα με πέναλτι)

2: Τσικουδάκης (σουτ), Ενγκουέμ (σουτ)

1: Κουμπρόγλου (σουτ), Καρβουνιάρης (κεφαλιά), Κουμπρόγλου (σουτ), Παραλίκης (σουτ).

Να σημειώσουμε ότι στο κύπελλο και τα δύο γκολ τα σημείωσε ο Κουμπρόγλου. Επίσης παράδοξο, ο Δρακάκης σε 11 αγώνες δεν σκόραρε φέτος, όμως με το που πήγε στην Επισκοπή δηλαδή σε μία ανώτερη κατηγορία (Φουτμπολ Λιγκ) στις δύο πρώτες του συμμετοχές σημείωσε ισάριθμα τέρματα!

Ασίστ

Εδώ υπολογίζουμε και τα κερδισμένα πέναλτι και έτσι η κατάταξη έχει ως εξής:

2: Χατζηλιόντας, Τσικουδάκης, Μαντζιούνης

1: Δρακάκης, Χολέβας, Παραλίκης, Τζιορτζόνε, Κιν, Μπάτζιο.

Με... βραχεία κεφαλή θεωρούμε πρώτο τον Χατζηλιόντα ο οποίος χρεώνεται και μία ασίστ στο κύπελλο ενώ στη δεύτερη αυτή διοργάνωση έχει μία τελική πάσα και ο Ενγκουέμ. Στα αξιοσημείωτα οι δύο ασίστ του Μαντζιούνη

που πάντα περνούσε ως αλλαγή στον αγώνα και που πλέον αποτελεί παρελθόν.

Κόκκινες

Μία κόκκινη κάρτα είδε παίκτης του

Κισσαμικού και αυτή στην προετοιμασία απέναντι στη Δόξα Βύρωνα ο Τζιορτζόνε από τον διαιτητή Βισκαδούρο από το Ηράκλειο.

Ο Ανδρέας Χατζηλιόντας ήταν ο πρώτος σκόρερ του Κισσαμικού στον α' γύρο και πρώτος στις ασίστ, ενώ παράλληλα αγωνίσθηκε και στα 17 παιχνίδια σε πρωτάθλημα και κύπελλο -όπως και οι Παραλίκης, Κουμπρόγλου.

Τίτλοι τέλους για τον Ολυμπιακό Λαυρίου!

Μετά τον Τηλυκράτη Λευκάδας άλλη μία ομάδα δήλωσε παραίτηση από το πρωτάθλημα της Γ' Εθνικής και μάλιστα από τον 5ο όμιλο του Κισσαμικού. Συγκεκριμένα αδυναμία να συνεχίσει στο πρωτάθλημα της Γ' Εθνικής δήλωσε ο Ολυμπιακός Λαυρίου, που δεν θα κατέβει στα υπόλοιπα παιχνίδια της σεζόν.

Η διοίκηση των "ερυθρόλευκων" εννήμερωσε σχετικά την Επιτροπή Γ' Εθνικής για την απόφαση να αποσυρθεί η ομάδα από το πρωτάθλημα.

Η ΕΠΟ αρχικά ματαίωσε το αυριανό παιχνίδι με τον ΠΟΑ, ενώ μετά από τρία παιχνίδια θα αποβάλλει οριστικά τον Ολυμπιακό Λαυρίου από το πρωτάθλημα.

Αναλυτικά η ανακοίνωση:

Η Επιτροπή Πρωταθλήματος Γ' Εθνικής Κατηγορίας, αφού έλαβε υπόψη της έγγραφο του σωματείου Ολυμπιακός Λαυρίου με το οποίο κάνει γνωστό ότι παραιτείται από το υπόλοιπο του πρωταθλήματος, προέβη στη ματαίωση του αγώνα Ατσαλένιος-Ολυμπιακός Λαυρίου της 2/2/2014.

Για τον Κισσαμικό δεν αλλάζει κάτι,

Στιγμιότυπο απ' τον αγώνα Ολυμπιακού Λαυρίου - Κισσαμικού με πρωταγωνιστή τον Γιάννη Δρακάκη που συνεχίζει πλέον στην Επισκοπή.

απλά αυτό σημαίνει ότι θα δώσει μόλις 5 παιχνίδια εντός στον β' γύρο έναντι 8 εκτός έδρας. Καλύτερα βέβαια θα ήταν να εκκρεμούσε το εκτός έδρας παιχνίδι με την ομάδα του

Λαυρίου, αλλά από την άλλη από τη στιγμή που την είχε νικήσει μέσα στο Κορωπί στις 26 Οκτωβρίου με 1-0, μικρό το κακό...

Παίκτης	Συμμετοχές	Αλ.(βγ-μπ)	11άδα	[Κύπελλο]
Παραλίκης	14	(-)	14	[3]
Χατζηλιόντας	14	(1-0)	14	[3]
Κουμπρόγλου	14	(10-0)	14	[3]
Τσικουδάκης	14	(9-5)	9	[2]
Εσόνο	13	(-)	13	[2]
Ενγκουέμ	13	(-)	13	[2]
Καρβουνιάρης	13	(1-2)	11	[3]
Μπάτζιο	12	(3-5)	7	[2]
Δρακάκης-	11	(2-0)	11	[2]
Κιν	11	(5-4)	7	[2]
Ρίζος-	10	(-)	10	[3]
Μαντζιούνης-	10	(0-10)	0	[3]
Χολέβας	9	(2-0)	9	[3]
Τζιορτζόνε	9	(5-1)	8	[1]
Ψυχουντάκης	8	(2-1)	7	[1]
Ανιάγκμπε	5	(0-5)	0	[2]
Βλαχάκης	3	(-)	3	[0]
Ψαράκης	3	(0-3)	0	[1]
Παπακαστρήσιος-	2	(0-1)	1	[0]
Λαζαρίδης+	1	(-)	1	[0]
Στεφανίδης+	1	(1-0)	1	[0]
Βαρδάκης	1	(-)	1	[1]
Κοντοπίδης	1	(0-1)	0	[0]
Μποτωνάκης+	1	(0-1)	0	[0]
Πασιαλής+	1	(0-1)	0	[0]
Κομπογεννητάκης Λ.	1	(0-1)	0	[0]
Κοκάκης	0	(-)	0	[1]
Γιουρουκάκης-	0	(-)	0	[1]

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ ΠΕΝΤΕ ΟΜΙΛΟΥΣ

ΑΕΚ και Λάρισα έχουν εξασφαλίσει ήδη σε μεγάλο βαθμό τον τίτλο

Μπορεί η Γ' Εθνική να είναι φέτος σαφώς πιο αδύναμη κατηγορία σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια -λόγω του μεγάλου αριθμού των ομάδων και την αύξηση των ομίλων σε έξι- όμως η παρουσία της ΑΕΚ κυρίως, αλλά και της Λάρισας σε δεύτερο βαθμό, έχει ως αποτέλεσμα να στραφούν οι προβολείς πάνω στη μεταβατική αυτή κατηγορία που την επόμενη σεζόν θα είναι πιο ανταγωνιστική καθώς θα συρρικνωθούν οι όμιλοι από 6 σε 4. Να λοιπόν μερικά στοιχεία για τους ομίλους φέτος όπου όπως αναμενόταν ο "Δικέφαλος" και η ΑΕΛ έχουν σχεδόν εξασφαλίσει ήδη τον τίτλο σε αντίθεση με τους υπόλοιπους ομίλους όπου μάλλον η πρωτιά θα κριθεί μέχρι και τις τελευταίες αγωνιστικές

σε ισχυρές ομάδες μακριά από το Αλκαζάρ η ΑΕΛ όχι μόνο δεν σκόραρε αλλά γνώρισε την ήττα με το ίδιο σκορ (1-0). Συγκεκριμένα σε Τσαρτισιάνη και Φιλιπιάδα. Στον όμιλο αυτό υπάρχει μία ακόμα ομάδα με σπουδαία θητεία στην Α' Εθνική, η Καστοριά, και μάλιστα ήταν η πρώτη που έφερε ένα Κύπελλο Ελλάδας στην περιφέρεια. Υπάρχει ακόμα η Κοζάνη με τεράστια ιστορία σε Β' και Γ' Εθνική ενώ στην ουρά δεν έχουμε κάποια ομάδα που να μην διατηρεί ελπίδες παραμονής. Εκτός βέβαια τον Τηλυκράτη καθώς η ομάδα της Λευκάδας δήλωσε ότι αποχωρεί πριν την έναρξη του πρωταθλήματος.

πληξη ΑΕ Καραϊσκάκης που πήγαινε τρένο (11 νίκες, 1 ισοπαλία, 1 ήττα) μέχρι τότε... εκτροχιάστηκε με δύο κολλητές ήττες και μάλιστα από μικρομεσαίες ομάδες που παλεύουν για την παραμονή. Αρχικά στη Νέα Μανωλάδα από την τοπική Δόξα του Μίκι Τσίρκοβιτς με 0-2 ενώ στη συνέχεια στο φινάλε του α' γύρου έχασε το εντός έδρας αήπτο με 1-2 από το Μεσολόγγι. Μετά από αυτό αναπτέρωθηκαν οι ελπίδες τόσο της Ένωσης Ερμιονίδας όσο και τριών συλλόγων με πολύ μεγάλη ιστορία που ακολουθούν και έχουν φάει με το... κουτάλι το πρωτάθλημα της Β' Εθνικής: Καλαμάτα, Παναργειακός, Κόρινθος. Αντίθετα δύο άλλες που έδειξαν να έχουν ρευστό, μάλλον στέρησαν και οδηγούνται στα τοπικά. Ο λόγος για το Πανόπουλο που προχώρησε μάλιστα και σε συνεργασία - συγχώνευση το καλοκαίρι με τον Αστέρα Αμαλιάδας και τον άλλοτε κραταιό Παναρκαδικό που τα τελευταία χρόνια ζει στη σκιά του Αστέρα Τρίπολης.

1ος όμιλος

Εδώ ο Πανσερραϊκός τα έχει βρει σκούρα από τον Αγροτικό Αστέρα καθώς βρίσκεται στη δεύτερη θέση με δύο βαθμούς λιγότερους από την ομάδα του Ευόσμου. Ίσως ο τίτλος να κριθεί σε μεγάλο βαθμό την 3η αγωνιστική του β' γύρου όταν οι δύο ομάδες θα βρεθούν αντιμέτωπες στην έδρα του Αγρ. Αστέρα με τον πρώτο αγώνα στις Σέρρες να έχει λήξει ισόπαλος 1-1. Οι υπόλοιπες ομάδες όπως οι Κιλκισιακός και Μακεδονικός θα παλέψουν για την παραμονή αφού μονάχα ο ΠΑΟ Κοσμίου έχει ήδη αποχαιρετήσει την κατηγορία χωρίς να έχει γευθεί τη χαρά της νίκης.

2ος όμιλος

Με επίθεση "φωτιά" η ΑΕ Λάρισα δείχνει ότι είναι θέμα χρόνου η επάνοδός της στη Φούτμπολ Λιγκ από την οποία άλλωστε αποχώρησε οικειοθελώς το καλοκαίρι λόγω χρέων. Πάντως δύο φορές απέναντι

3ος όμιλος

Ομάδες με πλούσια ιστορία στις εθνικές κατηγορίες και με συμμετοχές ακόμα και στην Α' υπάρχουν στον όμιλο όπως τα Τρίκαλα -με προπονητή εσχάτως τον Καββακά- η Νάουσα και η Χαλκίδα. Η ομάδα της Εύβοιας αποτελεί και την αρνητική έκπληξη καθώς φλερτάρει έντονα με τον υποβιβασμό. Αντίθετα μία άλλη ομάδα της περιοχής, η Κύμη μέχρι πρόσφατα έκλεβε τις εντυπώσεις χάρη στην άτρωτη άμυνα της καθώς διατήρησε απαραβίαστη την εστία της τις δέκα πρώτες αγωνιστικές! Τελευταία όμως δέχθηκε 5 γκολ (τα τρία εντός από τον Αχιλλέα Νεοκαισάρειας) δίνοντας την ευκαιρία στη Λαμία να ξεφύγει κάπως στην κορυφή και να έχει τον πρώτο λόγο για την άνοδο. Στην ουρά μονάχα ο Πυργετός Λάρισας είναι καταδικασμένος αφού είναι η μοναδική ομάδα χωρίς ούτε ένα βαθμό.

4ος όμιλος

Τα πάνω κάτω ήρθαν τις δύο τελευταίες αγωνιστικές. Η ομάδα έκ-

6ος όμιλος

Η παρουσία της ΑΕΚ μοιραία δεσπόζει όχι μονάχα στον όμιλο αλλά και σε όλη την κατηγορία. Αναμενόμενο που ήδη έχει εξασφαλίσει τον τίτλο με μόλις 5 χαμένους βαθμούς (δύο ισοπαλίες με Περιστέρι και Κυανό Αστέρα Βάρης) και άλλους 3 βέβαια λόγω των επεισοδίων στο Αιγάλεω. Πάντως δεν έχει ικανοποιήσει με τις περισσότερες από τις εμφανίσεις της και ειδικά ο αποκλεισμός στο Κύπελλο από τον Αγροτικό Αστέρα έφερε αναταράξεις. Μέχρι ένα σημείο προσπάθησε να την κοντράρει ο Ηρόδοτος αλλά τελευταία ξεφούσκωσε ενώ φιλότιμες προσπάθειες παραμονής κάνουν Ερμής Ζωιανών και ΠΑΟΚρουσώνα. Αντίθετα ο ουραγός Αγ. Νικόλαος φαίνεται να επιστρέφει στο τοπικό Λασιθίου.

Η κορυφαία ομάδα της περιφέρειας Λάρισα -που ακολούθησε και αυτή λόγω χρέων τον δρόμο της ΑΕΚ το περασμένο καλοκαίρι δηλώνοντας συμμετοχή στη Γ' Εθνική- μόλις την τελευταία αγωνιστική του α' γύρου αποσπάστηκε στη βαθμολογία του 2ου ομίλου.

Η παρουσία της ΑΕΚ στο πρωτάθλημα της Γ' Εθνικής έχει στρέψει σε μεγάλο βαθμό τους προβολείς σε μία κατηγορία που πλέον δεν θεωρείται επαγγελματική. Εδώ φωτ. από το εξ αναβολής παιχνίδι με τον Ηρόδοτο στο Παγκρήτιο (φωτ.) τον περασμένο Δεκέμβριο όπου με μία δύσκολη νίκη ο Δικέφαλος ουσιαστικά "τέλειωσε" την υπόθεση τίτλος στον 6ο όμιλο.

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΣΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Μλαπινική ονομασία του βοτάνου είναι *LOLIUM temulentum* L. (Λόλιο το μεθυστικό). Ανήκει στην οικογένεια των Αγρωστωδών ή Γραμινιδών. Το συναντούμε με τις κοινές ονομασίες Ήρα, Νήρα, Αίρα, Κουντούρα. Φύεται σε όλη την Ευρώπη και τη βόρεια Ασία. Είναι εντοπισμένο και σπάνιο κατά τόπους, ενώ αλλού είναι άφθονο. Ζιζάνιο των καλλιεργούμενων αγρών.

Λόλιο το μεθυστικόν

Είναι ετήσιο φυτό, ποώδες (μεγαλύτερο από το Λόλιο το πολυετές), πιο εύρωστο και πιο εύκαμπτο. Έχει άνθη πράσινα σε ανθύλια. Έλυτρα εξωτερικά με μακριά γένια, τοποθετημένα σε δύο σειρές. Στέλεχος ανοικτό πράσινο, συχνά με χνούδι, προς το κυανούν, τραχύ, λίγο οξώδες. Φύλλα γραμμικά, στενά, τραχιά, κοφτερά στις άκρες. Ο καρπός είναι στενόμακρος, φαιός, κλεισμένος μέσα στα λέπυρα. Φτάνει σε ύψος το ένα μέτρο. Είναι ναρκωτικό φυτό. Ωριμάζει ανάμεσα στα σπαρτά, μαζί με το σιτάρι και είναι ζιζάνιο. Όταν θεριστεί και αλωνισθεί ο καρπός, τα σπέρματα του ανακατεύονται με το σιτάρι. Αν δεν καθαριστεί με επιμέλεια και απαλλαγεί από τα σπέρματα της ήρας, αποβαίνει βλαβερό στα ζώα και τους ανθρώπους που τρώνε ψωμί από το σιτάρι.

Ο κίνδυνος σταμάτησε από την εποχή που παρουσιάστηκαν οι αλωνιστικές μηχανές, που καθαρίζουν το σιτάρι από την Ήρα. Παρ' όλα αυτά ο κίνδυνος παραμένει σε όσα σιτάρια αλωνίζονται στο αλώνι και μπορεί να παρουσιαστούν σε χωριά δηλητηριάσεις από την Ήρα.

Ιστορικά στοιχεία

Βότανο γνωστό από την αρχαιότητα. Οι αρχαίοι Έλληνες γνώριζαν τις δηλητηριώδεις ιδιότητες των σπερμάτων του φυτού και καθάριζαν προσεκτικά το σιτάρι από το ζιζάνιο αυτό. Ο βασιλιάς Μιθριδάτης υποτίθεται ότι καταλάβαινε και τους σπόρους αυτούς στην προσπάθεια του να αποκτήσει ανοσία σε κάθε πιθανή δηλητηρίαση.

Συστατικά - χαρακτήρας

Είναι τοξικό φυτό. Τα αλκαλοειδή που περιέχει ο καρπός του φυτού, η τεμουλίνη και λολιίνη είναι ενδεχομένως υπεύθυνα για την τοξικότητα του βοτάνου.

Επίσης έχει αναφερθεί ότι η τοξικότητα προκαλείται όταν αναπτύσσεται ένας μύκητας μέσα στην κεφαλή του σπόρου.

Ανθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Το φυτό ανθίζει από τον Ιούνιο έως τον Αύγουστο. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιούνται οι σπόροι του φυτού οι οποίοι συλλέγονται τον Αύγουστο.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Οι ώριμοι σπόροι του φυτού χρησιμεύουν

στην παρασκευή βάμματος, που χρησιμοποιείται στην ομοιοπαθητική εναντίον των νευραλγικών, ρευματικών και αρθρικών παθήσεων, καθώς και εναντίον των ναυτιών, των αιμορραγιών της μύτης, των κολλικών των εντέρων και των τρόμων των άκρων.

Παρασκευή και δοσολογία

Ακολουθείται πάντα η ιατρική εντολή όταν χρησιμοποιούμε το βάμμα του βοτάνου στην ομοιοπαθητική.

Προφυλάξεις

Η τεμουλίνη που περιέχει το φυτό παράγει τα κινητικά κέντρα και προκαλεί μεγάλες διαταραχές στην αναπνοή.

Η δηλητηρίαση από τους σπόρους του φυτού χαρακτηρίζεται από αίσθηση μέθης, ίλιγγο, απάθεια, διάφορες μη φυσιολογικές αισθήσεις, μυδρίαση, ναυτία, έμετο, γαστρεντερίτιδα και διάρροια. Σπάνια είναι θανατηφόρα.

Αν φάμε ψωμί που περιέχει ανάμεσα στο σιτάρι από το οποίο προήλθε το αλεύρι και σπόρους Ήρας, μπορεί να προκληθεί σκοτοδίνη και έμετος. Δεν υπάρχει βέβαια ο κίνδυνος θανάτου, αλλά η κατάσταση μπορεί να διαρκέσει. Το χόρτο της Ήρας σε ξερή κατάσταση δεν είναι δηλητηριώδες και είναι εντελώς αβλαβές, για αυτό και το δίνουν άφοβα στα ζώα.

